PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 87 (8489) TRST, petek, 13. aprila 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

Neredi v Milanu zaradi prepovedi misovskega javnega shoda

Fašisti ubili policijskega agenta
Splošna stavka zoper fašistično nasilje

Desničarski demonstranti vrgli na policijo dve ročni bombi - Vrsta vprašanj v parlamentu o naraščanju škvadristične dejavnosti v državi

MILAN, 12. — Med današnjimi neredi v Milanu je 22-letni agent javne varnosti Antonio Marino zgubil življenje pri eksploziji ročne bombe, ki so jo odvrgli fašistični demonstranti. Dogodek se je pripetil pozno popoldne v bližini Trga Tricolore, kjer bi moralo biti zborovanje fašističnega senatorja Cicc ia Franca, znanega kot hujskača med tragičnimi dnevi v Reggio Calabrii. Milanski prefekt je zjutraj prepovedal vse javne shode do 25. aprila, ko bi morala biti proslava osvoboditve, zaradi včerajšnjih neredov, med katerimi je policija ranila študenta Andrea Carlona.

Večja skupina fašistov se je zbrala popoldne na Trgu Oberdan, od koder je skušala priti do Trga Tricolore. Ko so zagledali policijski kordon so ga napadli z molotovkami in s kamni. Policija je odgovorila s solzilnimi plini in jih odbila. Glavnina fašistov se je razkropila, ustvarile pa so se manjše, zelo hitre skupine, ki so skušale ponekod postaviti barikade. Na kraj spopadov je takoj prišlo nekaj pomožnih policijskih oddelkov. Eden od teh je stražil dohod v Ul. Bellotti. Večja skupina fašistov z zakritimi obrazi so metali kamne in druge predmete, izstrelili so tudi rakete, ki so eksplodirale policajem pod nogami.

Sledil je policijski napad s solzilnim plinom, tako da je ozračje prav kmalu postalo zadušljivo, nad ulico se je spustila megla, skozi katero ni bilo mogoče videti prav nič. Ko se je megla nekoliko dvignila, so policaji začeli počasi napredovati. Nenadoma je bilo slišati močan pok: dva policaja sta obležala. Eden je takoj vstal, drugi pa je še vedno nepremično ležal. Takoj so mu priskočili na pomoč nekateri policaji, ki pa so ugotovili, da je bilo že prepozno, mladenič je bil namreč na mestu mrtev. Na kraj umora je prispel namestnik državnega pravdnika dr. Viola in pa policijski zdravnik, ki sta po opravljenih formalnostih dovolila odstraniti truplo 22-letnega Marina. Kasneje so ugotovili, da je bila bomba, ki je ubila mladega agenta, tipa SRCM, ki sodi med orožje, s katerim razpolaga tudi italijanska vojska. Na kraju, kjer so fašisti ubili Antonia Marina, so dobili še eno tako bombo, ki pa ni eksplodirala, ker se je sprožilni mehanizem pokvaril.

Spopadi med policijo in fašisti so trajali približno do 20. ure. Med neredi je bilo ranjenih 14 policijskih agentov in več civilistov, med katerimi je tudi 24-letni Giuseppe Cipolla, ki so mu zdravniki ugotovili rano od strelnega orožja na desni strani telesa. Kaže, da ima fant poškodovana jetra, zdravniki so si pridržali prognozo. Pozno zvečer je bil še v operacijski sobi. Preiskava, da bi ugotovili, v katerih okoliščinah je bil ranjen, je v teku.

Policija je do sedaj pridržala 40 oseb, ki jih sedaj zaslišujejo. Med temi je tudi pet žensk. Pozno zvečer je na kvesturo pridrvel policijski avto, iz katerega so izstopili agenti, ki so pripeljali jokajoča mladeniča. Kaže, da so ju videli, ko sta odvrgla ročni bombi. Vesti do sedaj policija ni potrdila.

Vest o novem fašističnem zločinu je, kot je bilo pričakovati, povzročila val ogorčenja v vseh italijanskih demokratičnih krogih. Med prvimi je izrazil svoje ogorčenje senator Pietro Nenni, ki je dejal, da milanski dogodki potrjujejo politično zmešnjavo, ki je te dni v senatu in da so opozorilo na izredno hud položaj, v katerem se nahaja Italija. Brez dosledne in odgovorne večine, brez vlade, ki bi ji ljudstvo zaupalo, je prišlo do poloma na vseh področjih od denarnega in gospodarskega, do spoštovaja javnega reda in zakonodaje. Iz Milana prihaja resno opozorilo na ponovno oživljanje fašističnega škvadrizma. Italija ne more več čakati tistih nazadnjaških političnih krogov, ki zahtevajo, da se jim da čas, ker časa sedaj ni več na razpolago.

V senatu je o milanskih dogodkih poročal podtajnik notranjega ministrstva Sarti, ki je pripisal odgovornost za dogodke fašističnim skrajnežem in izrazil sožalje vlade ob smrti mladega policijskega agenta.

Pojasnila so zahtevali poslanci Flamigni, Tortorella, Natta in drugi za KPI, Marzotto, Vittorino Colombo, Francanzani, Morini, Armato, Bodrato za KD, ki sprašujejo notranjega ministra, kakšne ukrepe ima namen sprejeti, da bi se zagotovila svoboda in varnost državljanov pred novim valom fašističnega nasilja, ki se poslužuje bomb za svoje politične cilje.

Federacija CGIL, CISL in UIL je izdala sporočilo, v katerem pozivlja svojo ostro obsodbo fašističnega nasilja in trdno odločenost delavcev, da ostro nastopijo proti slehernemu atentatu na mirno življenje in na demokratične ustanove. Dogodek sodi v okvir napetosti, ki jo fašisti iz dneva v dan ustvarjajo v Italiji. Federacija CGIL, CISL in UIL poziva delavce in njihove organizacije, naj ne nasedajo provokacijam, naj okrepijo budnost, da bi preprečili sleherni fašistični načrt. V komunikeju sindikalna federacija tudi graja vlado, ki do sedaj ni sprejela nobenih učinkovitih ukrepov, da bi preprečila širjenje fašističnega nasilja.

Milanska federacija CGIL, CISL in UIL je napovedala za jutri splošno enourno stavko v znamenje protesta proti fašističnemu nasilju. Med stavko bodo na delovnih mestih delavske skupščine.

Truplo policista, ki so ga v Milanu ubili fašisti, leži na cesti v mlaki krvi (Telefoto ANSA)

LANI 20. JUNIJA SO PRIŠLI V JUGOSLAVIJO SKRIVAJ

Po razsodbi vojaškega sodišča trije ustaški zločinci ustreljeni

Enega je predsedstvo SFRJ pomilostilo in mu spremenilo smrtno kazen na 20 let ječe - Pripadali so skupini, ki so jo lani likvidirali v Bosni

(Od našega dopisnika)

SARAJEVO, 12. — Danes je bilo uradno sporočeno, da je vojno sodišče v Sarajevu, v razpravi. ki je trajalo od 11. do 21. decembra lani, obsodilo na smrt štiri člane fašistično - teroristične skupine, ki so bili ujeti živi pri likvidaciji devetnajstčlanske teroristične skupine, ki se je lani 20. junija vtihotapila iz Avstrije v Jugoslavijo. V akciji likvidacije skupine je bilo petnajst teroristov ubitih.

Obsodbo vojnega sodišča v Sarajevu je potrdilo vrhovno vojno sodišče in vrhovno sodišče Jugoslavije. Na prošnjo za pomilostitev je predsedstvo SFRJ spremenilo smrtno kazen v dvajsetletno ječo samo jugoslovanskemu državljanu Ludviku Pavloviću, ker je med razpravo vse priznal in pripomogel, da se razjasnijo zločinke namere skupine, ker je bil le kratek čas član teroristične organizacije, ker prej ni storil kazenskega dejanja in ker se je skesal. Proti ostalim trem obsojenim jugoslovansko - avstralskim državljanom ,imajo dvojno državljanstvo) Djurom Horvatom, Keškič Dejsilom, in Mirkom Vlasnovičem je bila smrtna kazen izvršena.

V preiskavi je bilo ugotovljeno, da so se fašistični teroristi, člani hrvaškega revolucionarnega bratstva, pripravljali v Avstraliji, da so se po prihodu v Evropo povezali z evropskimi terorističnimi organizacijami in po kratkem bivanju v Franciji, Zahodni Nemčiji in Avstriji, kjer se je skupina končno zbrala, vtihotapili v Jugoslavijo s terorističnimi nameni. Teroristi so bili oboroženi z modernim orožjem, celo z orožjem iz redne opreme nekaterih tujih armad in so razpolagali z določeno količino močnega strupa, ki so ga nameravali uporabiti za množično zastrupljenje prebivalstva.

Med preiskavo so bili odkriti izvršilci, pomagači, sodelavci in soudeleženci nekaterih prej izvršenih terorističnih akcij in napadov na jugoslovanska diplomatska zastopstva, jugoslovanske državljane in posamezne objekte v inozemstvu. Obtoženi so priznali, da so se dalj časa pripravljali za zločinske akcije proti Jugoslaviji in da so sodelovali v pripravah terorističnih akcij v inozemstvu in v Jugoslaviji. V preiskavi je bilo prav tako ugotovljeno, da so ekstremistične jugoslovanske emigrantske organizacije v inozemstvu sestavni del fašistično banditskih skupin. ki uživajo podporo najreakcionarnejših krogov na svetu. Kot je znano, je v borbi za likvidacijo teroristične skupine izgubilo življenje trinajst pripadnikov partizanskega oddelka in varnostne službe.

BOŽO BOŽIČ

PORAZEN POLOŽAJ DESNOSREDINSKE VLADE

V senatu je Andreotti včeraj trikrat izsilil izglasovanje zaupnice svoji vladi

Vlada sploh ne more več računati na večino v parlamentu, saj so mnogi parlamentarci večinskih strank mnogokrat glasovali proti njej - Odobren zakonski osnutek o juridičnem stanju šolnikov

RIM, 12. — Senat je nocoj ob zaključku izredno razburljive večdnevne razprave odobril zakonski osnutek o juridičnem položaju šolnikov. Ob tem glasovanju je vlada postavila vprašanje zaupnice. Navzočih je bilo 308 senatorjev, večina je znašala 155, za zakonski osnutek in za zaupnico vladi je glasovalo 158, proti pa 150 senatorjev.

Poslednje glasovanje v senatu o zakonu o juridičnem položaju šolnikov je bilo tretje današnje glasovanje o zaupnici vladi. Andreotti je po včerajšnji zaupnici, ki so mu jo izglasovali senatorji štirih vladnih strank, in po zavrnitvi nekaterih vladnih popravkov pri tajnem glasovanju, danes ves dan izsiljeval z glasovanjem o zaupnici, ko je kak senator opozicijskih strank predlagal tajno glasovanje.

V tem vzdušju so se na današnji dopoldanski in popoldanski seji senata razvile obširne in jedke razprave, med katerimi je predsednik vlade vseskozi napadal senatorje vladnih strank, ki pri tajnem glasovanju glasujejo proti vladi, pri javnem glasovanju o zaupnici pa se tega ne upajo. Predsednik vlade je dobro vedel, kaj dela, ko je zahteval glasovanje o zaupnici. Zavedal se je, da se ni hotel nihče od demokristjanov, ki so pri tajnem glasovanju večkrat glasovali proti vladi, javno izpostaviti proti osrednjemu vodstvu, ki Andreottija podpira, tik pred strankinim kongresom. Zato je Andreotti hladnokrvno izsiljeval svoje kolege z vprašanjem zaupnice.

Formalno se je sicer Andreottijeva vlada obdržala na oblasti. Politično in moralno pa je bila v parlamentu že neštetokrat obsojena in bi morala odstopiti. To so v današnji razpravi v senatu večkrat povedali Andreottiju predstavniki leve opozicije. Toda vse zaman. Andreotti ne pusti vlade, dokler ga ne bo njegova stranka odslovila. Sicer pa je usoda sedanje desnosredinske vlade najtesneje povezana tudi z demokristjanskim kongresom, ki bo v začetku junija. Vodstvo krščanske demokracije hoče na vsak način ohraniti Andreottijevo vlado pri življenju do kongresa, češ, naj kongres odloči o «novi politiki». Vlada pa ni odvisna samo od demokristjanov, temveč tudi od socialdemokratov, liberalcev in republikancev. Tajnik PSDI Orlandi je danes v nekem intervjuju izjavil, da bo sedanja vlada morala odstopiti pred poletnimi počitnicami, se pravi najkasneje po demokristjanskem kongresu. Glede sedanjega položaja vlade pa ni bil tako jasen in se je skliceval na težak položaj, ki zna tudi prikrajšati življenje vladi.

Med današnjo razpravo v senatu je vlada postavila vprašanje zaupnice glede člena 13, člena 15 in ob globalnem glasovanju o zakonu. To pomeni, da je senat kar trikrat izglasoval, čeprav s pičlim številom večine, zaupnico Andreottijevi vladi. V zvezi s popravki, ki jih je senat izglasoval k temu zakonu proti volji vlade, pa je predsednik Andreotti priznal, da zakonski osnutek ni več tisti, kakršnega je pripravila vlada. da pa ga bo vlada skušala ponovno dopolniti in spremeniti, ko bo prišel v razpravo v poslansko zbornico, kjer ima bolj gotovo večino.

Značilno je, da sta predstavnika skupine republikancev in socialdemokratov v senatu ob glasovanju člena 13, kjer je šlo tudi za zaupnico vladi, izjavila, da sta njuni skupini glasovali za ta člen samo zato, ker je vlada postavila vprašanje zaupnice. Spričo tega je pričakovati, da bo imelo glasovanje v senatu o zakonskem osnutku o juridičnem položaju šolnikov nadaljnje politične posledice, predvsem med vladnimi strankami, ker je nemogoče, da bodo socialdemokrati začeli posvetovanja za morebitno ustanovitev vladne večine levega centra, ne da bi upoštevali sedanji porazni položaj Andreottijeve vlade.

Cena bencina na 170 lir liter?

RIM, 12. — Na glavni skupščini italijanskega avtomobilskega kluba (ACI) so pooblastili predsednika, da posreduje pri vladi in ji tolmači zaskrbljenost lastnikov avtomobilov za nameravano povišanje cene bencina super na 170 lir liter. Na skupščini je predsednik ACI Filippo Carpi izjavil, da je že gotovo, da se bo cena bencina povišala na 170 lir liter, ker to zahtevajo petrolejske družbe.

ANKARA, 12. — Novoizvoljeni turški predsednik Keruturk je poveril senatorju Naimu Taluju nalogo, da sestavi novo vlado. Vlada ministrskega predsednika Melena, je namreč podala ostavko, ko je bil izvoljen Keruturk.

Boj delavcev proti represiji v tovarnah

RIM, 12. — V vseh kovinarskih podjetjih z državno udeležbo so danes priredili «dan boja», ki ga je napovedala enotna federacija kovinarskih delavcev v okviru boja proti disciplinskim ukrepom in odpustom z dela. Te ukrepe so vodstva podjetij z državno udeležbo sprejela med dolgim sindikalnim bojem za obnovitev delovne pogodbe, ko so z vsemi sredstvi pritiskati na delavce, ki so zahtevali izboljšanje delovnih pogojev. Skoraj povsod so bile stavke, med katerimi so se delavci zbrali na skupščinah in obravnavali to resno vprašanje.

O represiji v kovinarskih podjetjih je stekla danes razprava tudi v poslanski zbornici, kjer so številni poslanci predložili zadevna vprašanja. Odgovoril je ministrski podtajnik za delo De Cocci, ki je najprej zanikal, da bi policija kjerkoli diskriminacijsko nastopila proti delavcem, napravil obračun odpustov z dela in drugih kazni proti delavcem med bojem za delovno pogodbo ter se omejil na izjavo, da vlada pričakuje, da se bo napetost v tovarnah prenehala in da se bo popolnoma obnovila proizvodnja. Prizadeti poslanci niso bili zadovoljni z odgovorom in so zahtevali od vlade, da se odločno zavzame predvsem pri podjetjih z državno udeležbo. da prenehajo s preganjanjem delavcev.

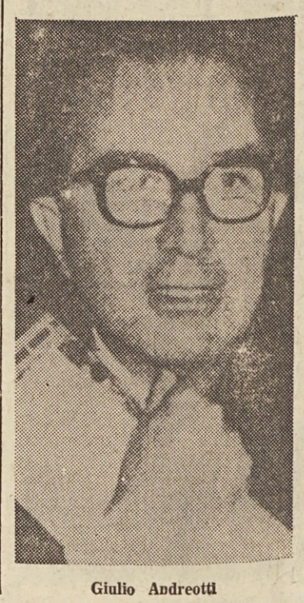

Giulio Andreotti

PO IZRAELSKEM NAPADU NA BEJRUT

Libanon zahteval sejo varnostnega sveta OZN

Izraelsko moštvo zapustilo svetovno namiznoteniško prvenstvo iz bojazni pred atentati - Velika množica na pogrebu ubitih Palestincev

TEL AVIV, 12. — V Tel Avivu je prispelo izraelsko namiznoteniško moštvo, ki se je odpovedalo udeležbi na sarajevskem svetovnem namiznoteniškem prvenstvu, potem ko so jugoslovanske oblasti obvestile izraelske voditelje, da ne morejo zajamčiti varnost njihovih športnikov. Kaže, da so v prejšnjih dneh opazili v Sarajevu skupino Arabcev ki so baje bili oboroženi. Ko so bili o tem obveščeni voditelji izraelskega moštva so odločili, da nemudoma odpotujejo v domovino. V prejšnjih dneh so neznanci poslali prireditelјem svetovnega prvenstva več pisem, v katerih so bile grožnje proti izraelskemu namiznoteniškemu moštvu. Jugoslavija je prekinila diplomatske stike z Izraelom po šestdnevni vojni, leta 1967.

V Bejrutu je bil danes pogreb treh palestinskih voditeljev, ki so jih Izraelci umorili med svojim nedavnim napadom na sedež palestinske osvobodilne fronte v Bejrutu. Več desetin tisoč oseb se je udeležilo svečanosti, ki je izzvenela kot protest zaradi izraelske napadalne in imperialistične politike. Demonstracije so bile tudi v drugih arabskih prestolnicah, kjer ljudstvo zahteva odločne ukrepe svojih vlad proti Izraelu. Poročajo o demonstracijah v Siriji in Egiptu.

Libanon je medtem sklenil, da vloži protest pri varnostnem svetu OZN in da zahteva njegov sestanek, da bi proučili položaj na Bližnjem vzhodu po izraelski agresiji. Varnostni svet OZN se bo sestal danes pozno ponoči.

V Bejrutu so palestinski gverilci aretirali trojico domnevnih izraelskih agentov, v stanovanjih katerih so našli dokajšnjo količino obtežilnega gradiva. Baje so zaplenili tudi nekaj orožja, ki je na las tako, kot tisto, ki so se ga poslužili izraelski komandosi med svojim zadnjim napadom. Eden od teh naj bi že priznal, da je judovske vere in da je sodeloval s Francozi med alžirsko osvobodilno vojno.

Kairski dnevnik v angleškem jeziku «Egyptian Gazette», ki tolmači ponavadi stališče egiptovske vlade, se sprašuje v svoji današnji številki, ali ni morda celotno palestinsko osvobodilno gibanje sprejelo zgrešen način borbe.

Varnostna služba je bila v Bejrutu pomanjkljiva, to je na dlani: to je stalo Palestince življenje svojih treh voditeljev. List se tudi sprašuje, komu koristijo akcije, kot so napad na izraelsko veleposlaništvo na Cipru, pri čemer je zgubil življenje nedolžni ciprski policijski agent. Četudi bi Palestincem uspelo ubiti telavivskega veleposlanika, kaj pa bi dosegli z umorom navadnega civilnega uslužbenca? Ali bi morda s tem priklicali pozornost javnega mnenja na palestinsko vprašanje? Za to skrbijo že Izraelci, s svojim terorjem proti ženam in otrokom v begunskih taboriščih.

Kairski list nadaljuje in pravi, da so take pobude vsestransko škodljive za palestinsko stvar, ker ji oddaljujejo naklonjenost svetovnega javnega mnenja.

Pred Brandtovim obiskom v SFRJ

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 12. — «Obisk zahodnonemškega kanclerja Brandta potrjuje uspešen razvoj odnosov med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo. Prepričani smo, da bo dal pobudo za nadaljnji napredek medsebojnega sodelovanja», je izjavil na današnji tiskovni konferenci zastopnik zveznega tajništva za zunanje zadeve Milan Zupan in izrazil prepričanje, da je v razvoju dosedanjih odnosov med obema državama dosežena taka osnova, na kateri je mogoče s skupnimi napori reševati ostala nerešena vprašanja. Na vprašanje, kdaj bo premier Kosigin obiskal Jugoslavijo, je Zupan odgovoril, da je Kosigina povabil Ribičič med obiskom v Moskvi, da je bilo vabilo sprejeto, toda datum obiska do sedaj še ni bil dogovorjen.

Zupan je nadalje obvestil novinarje, da jugoslovanska javnost in uradni krogi obsojajo nadaljevanje ameriškega bombardiranja Kambodže in Laosa in da dejstvo, da saigonski režim s tujo podporo ovira izvajanje sporazuma o prekinitvi ognja in o politični bodočnosti Južnega Vietnama, zbuja velike skrbi.

V zvezi z obiskom Brandta je zvezni izvršni svet na sinočnji seji razpravljal o stanju odnosov med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo. Zvezni izvršni svet je ugotovil, da se odnosi ugodno razvijajo. Jugoslovanska vlada je prepričana, da je obisk Brandta pomemben prispevek k nadaljnjemu napredku dvostranskega sodelovanja in priložnost za široko izmenjavo misli o mednarodnih vprašanjih.

B. B.

Priprava za razstavo učil v Ljubljani

LJUBLJANA, 12. — V prostorih republiške skupščine v Ljubljani je bila danes pod predsedstvom Sergeja Kraigherja seja častnega odbora druge mednarodne razstave učil in šolske opreme. Na njej so razpravljali o pripravah na to prireditev in na medrepublisko posvetovanje o izobraževalni tehnologiji.

Razstava bo od 17. do 21. aprila na gospodarskem razstavišču v Ljubljani, pripravlja pa jo republiški zavod za šolstvo v sodelovanju z republiško izobraževalno skupnostjo. Na 3.500 kvadratnih metrih bo razstavljalo nad 80 podjetij iz Velike Britnije, ZDA, Zvezne republike Nemčije, Poljske, Italije, Francije, Avstrije, Danske, Nizozemske in Jugoslavije. Vzporedno z razstavo najsodobnejših sredstev za vzgojo in izobraževanje, s katero naj bi vplivali na modernizacijo celotnega vzgojno-izobraževalnega dela, bodo organizirali tudi posvetovanje o izobraževalni tehnologiji v sistemu vzgoje in izobraževanja ter več praktičnih seminarjev. Razstava bo največja tovrstna prireditev v Sloveniji doslej, saj bo dala celovit pregled dosežkov sodobne izobraževalne tehnologije.

Demanti francoske vlade

PARIZ, 12. — Francosko obrambno ministrstvo je demantiralo vesti, po katerih naj bi Libija izročila Egiptu vse lovske bombnike «mirage», ki jih je Francija prodala. Libija je pred časom naročila v Franciji 110 «miragev», od katerih so jih že izročili 60.

BUKAREŠTA, 12. — Nadaljuje se uradni obisk italijanskega ministra Sulla v Romuniji. Sullo je imel več pogovorov z romunskimi voditelji.

MOSKVA, 12. — Mehiški predsednik Echeverria je prispel v Moskvo na enotedenski uradni obisk. Med obiskom bo imel politične pogovore s številnimi sovjetskimi voditelji.

DANES

V ozračju napetosti, ki ga skušajo fašisti ustvariti v državi, je prišlo včeraj v Milanu do hudih neredov, med katerimi so fašisti z ročno bombo ubili mladega policijskega agenta. Milanski prefekt je prepovedal shod misovskega senatorja Franca, ki bi moral biti včeraj v Milanu. Fašisti so uprizorili proti prepovedi demonstracijo in se skušali prebiti do trga, kjer naj bi bil shod. Pri tem so proti policiji metali rakete in petarde, dokler niso odvrgli dve ročni bombi, od katerih ena ni eksplodirala, druga pa je povzročila takojšnjo smrt agenta javne varnosti. Med neredi je bil ranjen tudi 14-letni dijak, ki so mu zdravniki ugotovli zelo hudo rano od strelnega orožja. Zdravniki so si zanj pridržali prognozo. V znamenje protesta proti obnavljajočemu se fašističnemu škvadrizmu je milanska sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL proglasila splošno stavko, med katero bodo v tovarnah delavski shodi.

Andreottijeva vlada je včeraj v senatu kar trikrat zahtevala glasovanje o zaupnici. Z glasovanjem o zaupnici so izglasovali tudi zakonski osnutek o juridičnem stanju šolnikov. Dejansko je Andreottiju uspelo vsakokrat izsiliti zaupnico, čeprav je v prejšnjih dneh vlada prav ob glasovanju posameznih členov omenjena zakonskega osnutka večkrat ostala v manjšini. Doslej se v senatu še ni pripetilo, da bi kak predsednik vlade v enem dnevu kar trikrat zahteval zaupnico. V resnici je to priznanje majevega položaja sedanje desnosredinske vlade, ki bi morala že odstopiti, saj ne more več računati v parlamentu z gotove večino.

Jugoslovansko vojno sodišče je obsodilo na mrt štiri ustaške zločince, člane ustaške tolpe, ki je lani 20. junija vdrla iz Avstrije v Jugoslavijo in ki so jo v Bosni popolnoma likvidirali. Petnajst so jih tedaj pobili, te štiri pa so aretirali. Tri obsojene ustaše so ustrelili, enega pa je predsedstvo SFRJ pomilostilo in mu spremenilo kazen v 20 let ječe.

Osrednje vodstvo PSI za pogovore s PSDI

Socialisti menijo, da je treba vprašanje italijanske družbe temeljito proučiti in demokratično rešiti

RIM, 12. — Ob koncu seje osrednjega vodstva italijanske socialistične stranke so soglasno odobrili resolucijo (člani Lombardijeve levice so se vzdržali samo pri točki, ki obravnava srečanje s PSDI), ki se zaključuje z ugotovitvijo, da vlada ni več v stanju opravljati svoje dolžnosti. Zato resolucija poudarja, da je treba resno proučiti vsa gospodarska in socialna vprašanja države, jih demokratično rešiti, kar ne bo mogoče uresničiti s sredinsko politiko, ali pa z večino, ki ni sposobna teh vprašanj reševati. Zato, pravi resolucija, je treba popolnoma spremeniti sedanjo politiko in sestaviti novo večino.

Glede socialdemokratskega poziva na srečanje med strankami leve sredine in nato za skupni sestanek, resolucija pravi, da bo ta pobuda lahko priložnost za vse pridružene stranke, da proučijo vsa pereča vprašanja. Zato je osrednje vodstvo PSI naklonjeno predlaganemu srečanju, ne da bi s tem omejilo lastno avtonomno pobudo do drugih strank, zlasti pa še do krščanske demokracije in do republikancev. Socialisti menijo, da rešitev sedanje krize in začetek novega obdobja demokratičnega razvoja nista odvisna zgolj od omenjene pobude, temveč iz pogovorov na širši ravni, predvsem pa od stranke, ki ima največjo politično odgovornost, se pravi od krščanske demokracije.

Zvedelo se je, da bodo delegacijo PSI za srečanja s PSDI sestavljali tajnik stranke De Martino in podtajnika Mosca in Craxi.

Huda prometna nesreča pri Palmanovi

VIDEM, 12. — Zvečer se je na avto cesti Videm — Palmanova zgodila avtomobilska nesreča, v kateri sta zgubili življenje dve osebi, 10 pa jih je bilo ranjenih. Do nesreče, v katero je bilo vpletenih 10 avtov, je prišlo zaradi spolzkega cestišča, saj je bila nekaj minut pred tem močna toča. Do sedaj so ugotovili istovetnost samo ene od obeh žrtev. Gre za 40-letnega Seconda Tabanellija iz Bologne, čigar avto je po prvih ugotovitvah povzročil nesrečo, ko je naletel na tistega, ki je vozil pred njim.

RAZPRAVA O RAZVOJNIH NAČRTIH

Sestavljavci niso upoštevali potreb naše narodnostne skupnosti

Govor dr. Štoke - V razpravo bo poseglo še devet svetovalcev - Širi se zahteva, naj bi gospodarsko in urbanistično načrtovanje prepustili novemu deželnemu svetu

Sodeč po številu prijavljenih svetovalcev, je razprava o urbanističnem in razvojnem načrtu v deželnem svetu na včerajšnji seji dosegla polovico poti. Vseh svetovalcev, ki so se vpisali za poseg v razpravo, je namreč 20, s petimi govorniki, ki so nastopili včeraj, pa je svoje delo opravila prva enajsterica.

Nastopili so svetovalci Štoka (Slovenska skupnost), D'Antoni (neodvisen), Martinis, Bianchini (oba KD) in svetovalka Puppinijeva (MF). Štoka je v svojem posegu poudaril vrsto vprašanj, ki sta jih svoj čas nakazala Deželni odbor za gospodarska in socialna vprašanja (CRES) in Slovenska kulturno - gospodarska zveza. Govornik je uvodoma dejal, da se pridružuje protestom vseh tistih dejavnikov, ki se ne strinjajo s postopkom za obravnavo razvojnega in urbanističnega načrta. Poleg vsega je namreč nepravilno, da predaja deželni svet, ki ima pred seboj le še nekaj dni «življenja», tako zahtevno dediščino svojemu nasledniku, ki bo izšel iz junijskih volitev. Logika bi prej narekovala, naj si novi deželni svet sam sestavi program za nadaljnje delo. Druga nepravilnost je v tem, da je deželni odbor pripravil oba načrta v vzdušju, ki le malo spominja na kakšno sodelovanje s prizadetim prebivalstvom. Tako sta bila načrta osvojena, ne da bi deželna uprava sklicala predvidenega sestanka posvetovalnega odbora osmega socialno - gospodarskega področja (Trst - Gorica - Tržič). Zlasti pri sestavljanju urbanističnega načrta pa se ni nihče pozanimal za mnenje slovenske manjšine.

Štoka je nato poudaril, da urbanistični in razvojni načrt ne ocenjujeta pravilno vloge tržaške luke in da nista povsem jasna glede nadaljnjega razvoja industrijskih dejavnosti in turizma. Slovenci smo posebej omenjeni v uvodu razvojnega načrta, kjer je govor o «priznanju in ovrednotenju narodnostnih manjšin», to načelo pa se ne odraža v nadaljnjem besedilu načrta, tako da ni pričakovati, da bi načelnim izjavam lahko sledili tudi ustrezni otipljivi posegi v korist slovenske manjšine v naši deželi.

Svetovalec D'Antoni je tudi izrazil mnenje, da bi bilo bolje prepustiti novemu deželnemu svetu razpravo o obeh načrtih. Če se naj kljub temu razpravlja o razvojnih smernicah pet minut pred dvanajsto, je treba presoditi sedanje stanje s hladnim realizmom. Zavedati se namreč moramo, da brez zunanje pomoči, to je brez pomoči državnih organov in vodilnih krogov EGS, ne bomo mogli doseči zastavljenih ciljev. Brez blagoslova iz Rima ne bomo mogli odpraviti na primer vojaških služnosti, brez blagoslova iz Bruslja pa bomo ostali še naprej «bogata» središčna dežela v Evropi. Kar zadeva sam Trst, je zastonj iskati njegove gospodarske rešitve v deželi, kajti mesto je nastalo v funkciji širšega evropskega zaledja. Kar zadeva urbanistični načrt, bi bili morali sestavljavci upoštevati predvsem prisotnost dveh ločenih stvarnosti v naši deželi, to je furlanske in julijske stvarnosti. Kljub vsemu, je zaključil D'Antoni, pa kažeta načrta na živahno prizadevanje pristojnih odborništev ter zaslužita zato široko priznanje deželnega sveta.

Svetovalec Martinis (KD) je v zvezi z urbanističnim načrtom naglasil, da se strinja z njegovimi stremljenji glede varstva naravnega okolja, ne pa tudi z njegovimi programskimi smernicami. Izvršne norme, ki so priložene temu načrtu, so po govornikovem mnenju prehude in ne bodo prizadele le bogataša, ampak tudi in najbrž predvsem malega posestnika, kmeta in deželana sploh. Prizadeti bodo tudi izseljenci, ki se vračajo v stare kraje in ki bi si radi s prihranki zgradili lastno hišo in jim urbanistični načrt to onemogoča, medtem ko jim razvrednotenje lire polagoma odžira privarčevana sredstva. V širšem obsegu velja to tudi za splošen narodni dohodek v deželi, ki naj bi se po razvojnem načrtu večal v določenem letnem razmerju, ki pa bo manjša od razmerja, po katerem se bo v istem razdobju prav gotovo manjšala kupna moč lire. Govornik se je nadalje zadržal ob nekaterih specifičnih vprašanjih na področju Karnije.

Nato je spregovoril svetovalec Bianchini (KD), ki je v bistvu podprl oba načrta ter v polemiki z opozicijo zanikal, da bi urbanistični načrt kakorkoli omejeval svobodo prostorskega načrtovanja in pristojnosti krajevnih uprav (občin). Po njegovem mnenju bodo slednje nasprotno po uvedbi načrta globlje zadihale, saj jim bo predvideno združevanje v konzorcije omogočilo uresničitev načrtov, ki bi jim posamezne občine ne bile kos. Vedno v polemiki z opozicijo, je Bianchini nadalje zanikal, da bi industrijske cone v naši deželi nastajale izključno po političnih kriterijih. Po njegovem mnenju gre nasprotno za izbire, ki slonijo na trdno gospodarsko in socialno podlago. Zadnja je spregovorila svetovalka Puppinijeva (Furlansko gibanje), ki se je pridružila zahtevi, naj bi razvojno in urbanistično problematiko prepustili deželnemu svetu, ki bo izšel iz skorajšnjih volitev. Govornica se je zavzela za večji razmah živinoreje v goratih predelih Furlanije - Julijske krajine in za hitrejši razvoj industrije, šolstva in prometnih zvez v Furlaniji in v Karniji. Svoja izvajanja je zaključila z oceno, ki je za oba predložena načrta odločno negativna.

Razprava se bo nadaljevala danes dopoldne.

DANES V TRŽAŠKEM OBČINSKEM SVETU

Razprava o urbanistiki in načrtovanju ter o perspektivah tržaškega razvoja

Ob 10. uri prispe v Trst delegacija puljske občine kot gost tržaške občinske uprave

Za tržaško občinsko upravo bo današnji dan naporen, saj se bo pričel dvodnevni obisk delegacije puljske občine, zvečer pa bo verjetno zelo dolga seja občinskega sveta, ki bo razpravljal o urbanističnem in razvojnem načrtu, povrh pa še o resoluciji o stanovanjskem vprašanju.

Delegacija izvršnega sveta puljske občine, katero bo vodil predsednik Lazarić, bo prispela v Trst ob 10. uri, ko jo bodo sprejeli župan in člani občinskega odbora. Dopoldne se bodo pričeli razgovori, ki se bodo nanašali na vprašanja gospodarskega, kulturnega in turističnega sodelovanja, na obravnavo prometnih vprašanj urbanizma. Puljska delegacija je izrazila željo, da bi še zlasti poglobili nekatera turistična vprašanja. V tem okviru bodo tudi priredili kosilo v hotelu ENALC, ki je istočasno tudi gostinska šola. Popoldne si bodo gostje ogledali tovarno Grandi motori, ob 18. uri pa bo na županstvu kratko srečanje s člani tržaškega občinskega sveta.

V soboto si bo ob 9. uri delegacija puljske občine ogledala elektronski center tržaške občine, sledil bo ogled pristaniških naprav. Ob 13.30 bo župan Spaccini priredil gostom svečano kosilo.

Kot že rečeno, bo današnja seja občinskega sveta posvečena izključno obravnavi deželnega gospodarskega in urbanističnega načrta, poleg tega pa tudi resoluciji o stanovanjskem vprašanju, ki je bila na dnevnem redu občinskega sveta pred nekaj tedni, ko se je govorilo o gradnji ljudskih stanovanjskih hiš. Očitno gre za zelo obširno materijo, tako da se predvideva, da bo seja trajala pozno v noč.

O urbanistiki in razvojnem načrtu se bo zaključila z glasovanjem o posameznih resolucijah, možno pa je tudi, da bo občinski odbor v imenu večine predložil lastno resolucijo, ki bo upoštevala pripombe in sugestije drugih skupin, tako da se bo ustvarila čim večja enotnost izvoljenih predstavnikov Trsta glede socialnih in gospodarskih vprašanj.

Štiri prosta mesta na trgovinski zbornici

Tržaška trgovinska zbornica je razpisala natečaj za zasedbo dveh mest upravnega svetovalca v vodilnem staležu osebja. Zbornica bo sprejemala prošnje do 12. maja letos. Zahteva se univerzitetna izobrazba. Za pojasnila in podrobnejše podatke naj se interesenti obrnejo na Urad za osebje pri trgovinski zbornici.

Zbornica je hkrati razpisala tudi natečaj za zasedbo dveh mest dodatnega podtajnika za upravne posle. Tudi za ta natečaj, za katerega se zahteva visokošolska izobrazba (višja srednja šola), zapade rok za izročitev prošenj 12. maja. Tudi za ta natečaj je občinstvu na razpolago urad za osebje pri ustanovi.

● *V ponedeljek* je na seji v palači Diani svetovalska skupina KD v pokrajinskem svetu v prisotnosti vseh 8 svetovalcev, potrdila arh. Carla Cellija za načelnika svetovalske skupine.

Smrtne posledice padca zaradi slabosti

V včerajšnjih zgodnjih dopoldanskih urah je umrla v glavni bolnišnici 87-letna Maria Macor vd. Drioli iz Ul. S. Michele, ki so jo predvčerajšnjim sprejeli s pridržano prognozo zaradi lobanjskih poškodb. Priletna ženska je zaradi nenadne slabosti padla v lastnem stanovanju in se hudo udarila v glavo.

Včeraj v dopoldanskih urah so sprejeli v ortopedskem oddelku glavne bolnišnice 29-letnega delavca Settimia Luconia iz Ul. Campanelle 74. Ponesrečil se je na delu v tovarni Durissini v industrijski coni. Na roko so mu padli težki jekleni zaboji in mu zmečkali tri prste. Okreval bo v 20 dneh.

NOVE CESTNE ZVEZE Z AVSTRIJO

Sprejet dokončni načrt o stičišču pri Kokovem

Meddržavna komisija odobrila tudi načrt za cesto čez prelaz Monte Croce Carnico

V Vidmu se je včeraj sestala italijansko - avstrijska komisija, ki se ukvarja z vprašanji novih cestnih zvez čez Kokovo (Trbiž) in Monte Croce Carnico. Komisija je odobrila načrt za spojitev italijanskega in avstrijskega cestnega omrežja pri Kokovem, ki ga je pripravil poseben tehnični odbor. Komisija je nadalje imenovala člane medvladnega odbora, ki naj pripravi dokončni načrt in višino finančnih deležev, ki bosta v breme Italiji oziroma Avstriji.

Italijansko odposlanstvo, v katerem so tudi predstavniki deželne uprave, vodi opolnomočeni minister Lazzaro, avstrijskemu pa načeluje opolnomočeni minister Ladner.

Carinsko postajo za turistični promet, kjer bodo opravljali preglede bodisi italijanski, bodisi avstrijski cariniki, bodo uredili na avstrijskem ozemlju, ker na italijanski strani niso strokovnjaki našli primernega prostora. Glavni promet pa se bo odvijal po posebni hitri cesti.

Izvedenci mešane komisije so tudi že sprejeli načrt za speljavo nove ceste čez prelaz Monte Croce Carnico, ki bo tekla v dolžini 7 km v predoru. Na včerajšnjem srečanju so spregovorili minister Lazzaro, minister Ladner, deželni odbornik za javna dela Masutto in predsednik deželnega odbora Berzanti. Berzanti je med drugim naglasil, da bosta novi prometni žili pospešili ne le blagovni in turistični promet med našo deželo in zaledjem, ampak tudi prijateljsko zbliževanje med narodi v Evropi.

Avstrijski minister Ladner je glede nove ceste čez Monte Croce Carnico dejal, da v prvi fazi njenega uresničevanja Avstrija ne bo mogla prispevati več kakor 200 milijonov šilingov. Italijansko odposlanstvo je vzelo njegovo izjavo na znanje. Predsednik družbe «Autovie Venete» Tonutti je v tej zvezi dejal, da bo treba preučiti gostoto prometa na italijanski in avstrijski strani prelaza ter na podlagi teh podatkov opraviti kalkulacije za določitev cestnine. Na podlagi ustreznih računov naj bi Italija in Avstrija vzeli v pretres možnost najetja potrebnih posojil.

Mešana komisija bo zaključila svoje zasedanje danes. Predvidevajo, da bosta sprejeta dva dokumenta, izmed katerih se bo eden nanašal na vprašanja v zvezi s prometno žilo čez Kokovo, drugi pa na vprašanja o cesti čez Monte Croce Carnico.

Ponovni kongres KD

Krščanska demokracija se ponovno pripravlja na kongres, ki ima tokrat deželni in vsedržavni značaj. Na celotnem področju naše dežele sedaj namreč izbirajo na predkongresih sekcij 167 delegatov, ki bodo 6. maja izvolili na zasedanju v Gorici 17 delegatov, ki bodo zastopali deželo Furlanijo - Julijsko krajino na vsedržavnem kongresu v Rimu. Omenjenih 167 delegatov je razdeljenih po pokrajinah takole: 27 Trst, 19 Gorica, 35 Pordenon in 86 Videm. Teh 167 delegatov se bo jeseni zbralo na deželnem kongresu, ko bodo izvolili deželno vodstvo KD. V Trstu so na teh predkongresnih zborovanjih predložile struje sedem list, razmerje sil v stranki pa kaže, da bo podobno, kot je že bilo na pokrajinskem kongresu KD.

STALIŠČE FEDERACIJE CGIL, CISL IN UIL

KRITIČNO OCENJUJEJO DEŽELNI RAZVOJNI NAČRT

V ospredje postavljajo zahtevo za zaščito zaposlitve

Deželna sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL je sprejela stališče o programu gospodarskega in socialnega razvoja za razdobje 1971-75, o katerem razpravlja deželni svet. Enotna sindikalna organizacija je mnenja, da gre za isto besedilo, ki so ga že predložili v CRES in da to dokazuje nekoristnost takšnih posvetovanj, kot tudi posvetovanj socialno - gospodarskih območij, kar vse se pretvarja v golo kritje že v naprej začrtanih političnih smernic. Zaradi tega sindikalne organizacije ponavljajo stališče in pripombe, ki so jih izrekle že prej, da je namreč celotno področje dežele, in še zlasti Trsta, podrejeno interesom velikih industrijskih monopolov in velikih petrolejskih družb.

Sindikalne organizacije zahtevajo, da mora gospodarska politika dežele temeljiti na zaščiti in krepitvi zaposlitve. To je osnovna odločitev, iz katere morajo izhajati nadaljnje o krepitvi gospodarstva in o izboljšanju socialnega položaja delavcev. Da se doseže najvišja možna zaposlitev, je treba do kraja izkoristiti vse krajevne zmogljivosti. Glede industrije bi morala dežela doseči nekatere važne posege državnih družb v korist Trsta in hribovitih področij, pregledati kriterije poslovanja deželnih institucij in med njimi Friulie ter ustvariti selektivni sistem podpor, tako da se v večji meri podpirata mala in srednja lokalna industrija.

Glede kmetijstva sindikati zavračajo enako ravnanje z velikimi kapitalističnimi podjetji in z družinskimi kmetijami. Razvoj kmetijstva, ki se izvaja v okviru področnih načrtov, mora temeljiti na razvoju kmetij in zadružništva, še zlasti pri živinoreji in pri dobavah ter prodajanju pridelkov.

Sindikalna federacija nato navaja zahteve glede prodajne mreže in znane zahteve o reformi socialnih uslug, stanovanjskih gradenj, zdravstva, šolstva in prometa.

IMENITNO UMETNIŠKO DOŽIVETJE

Simfonični koncert v Kulturnem domu

Nastop violinista Dejana Bravničarja

Z nestrpnostjo smo pričakovali gostovanje simfoničnega orkestra slovenske filharmonije, ki ga je za april napovedal spored koncertne sezone 1972-73 Glasbene matice. Obetal se nam je prvovrstni umetniški užitek in res smo tisti, ki smo sinoči v tako lepem številu obiskali Kulturni dom, šli s koncerta z zanesljivim in globokim občutkom, da odhajamo od doživetja, ki nas je estetsko prevzel in obogatil za novo, dragoceno izkušnjo. Spored je bil sicer v celoti izbran in pester, vendar nas ne obhajajo pomisleki, ko trdimo, da so se nam najglobje vtisnili v srce in razum zvoki neminljive Beethovnove 5. simfonije.

V resnici sodi to delo med najvišje stvaritve, kar jih je kdajkoli spočel človeški um. Prednašanje ljubljanskega orkestra ter strogo in zvesto tolmačenje Beethovnovega zapisa, ki se pri dirigentu mojstru Nanutu tesno plete z navdušenim predajanjem mogočnemu zanosu glasbene misli, sta bili vseskozi vredni tako vzvišene umetnine.

Pred tem smo v prvem delu sporeda poslušali krstno tržaško izvedbo simfonične pesnitve «Škocjanske jame» našega ožjega rojaka, zaslužnega glasbenega delavca in priznanega skladatelja Ubalda Vrabca in Brahmsov koncert za violino in orkester v D-duru op. 77 ob imenitnem solističnem sodelovanju našega priljubljenega večkratnega gosta mojstra Dejana Bravničarja.

Vrabčeva skladba je izrazito programskega značaja. Avtorjev iskreni, prostodušni pristop k neposrednemu viru umetniškega navdiha je pristno romantičen in ima svoj oblikovni odsev v svojskem avtorjevem slogu, ki le s previdno zanesljivostjo osvaja kompozicijske prijeme sodobne ustvarjalnosti, ohranja pa pri tem dragoceno prvino, namreč neposrednost in širino estetskega posredovanja in dojemanja.

Pri Brahmsovem koncertu je mojster Bravničar prikazal virtuozno dovršeno igro, trezno a ne togo ritmično doslednost drhteče doživeto tolmačenje. Škoda le, da dvorana našega gledališča tako brezobzirno vsrkava polnokrvno zvočnost tako rahločutnega glasbila, kot so gosli.

Dirigent Nanut je s svojo jasno in široko kretnjo navzlic omenjeni oviri izvabil iz orkestra bogato mavrico odtenkov. Pri tem smo lahko spet ugotovili izvrstno kakovost oddelka piha! in trobil.

Po sinočnjem koncertu gojimo iskreno upanje, da nas bo to osrednje in kvalitetno glasbeno telo v prihodnje pogosteje obiskovalo in s tem stvarno prispevalo k izpolnjevanju tistega enotnega kulturnega prostora, na katerega se vsi tolikanj in upravičeno sklicujemo, tudi preko neogibnih organizacijskih in drugačnih težav.

V Škednju ustanovili združenje staršev

V sejni dvorani rajonske konzulte v Ul. Roncheto je bil sinoči ustanovni občni zbor Združenja staršev otrok slovenskega otroškega vrtca v Škednju. Gre vsekakor za hvalevredno pobudo v trenutku ko današnji tempo življenja neizprosno razdružuje slovenske starše na etnično že tako pomešanem področju kot je škedenj. Na ustanovnem občnem zboru so predstavniki pripravljalnega odbora to še posebej poudarili, nakar so prisotni starši soglasno odobrili pravilnik združenja ter izvolili iz svoje srede petčlanski odbor, ki ga sestavljajo Luisa Umari, Silvij, Stopar, Bruno Zobec, Laura Sancin in Klara Santin in ki bo skrbel za povezavo med starši samimi ter med starši in ravnateljstvom ter učiteljstvom ustanove ONAIRC.

Za uresničitev zakona 1053

Pokrajinske sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL železniškega, šolskega, telefonskega in državnega sektorja so včeraj zaprosile za takojšen razgovor s tržaškim prefektom z namenom, da bi od krajevnih oblasti izvedele, kaj nameravajo ukreniti, da bi prišlo čimprej do uresničitve zakona 1053, ki predvideva ustanovitev neposrednega zdravniškega skrbstva s strani ENPAS.

● Vladni komisar je včeraj sprejel generala armadnega korpusa Enrica Mina, poveljnika karabinjerjev, s katerim se je zadržal v prisrčnem razgovoru.

● Od ponedeljka 16. aprila do ponedeljka 23. aprila bo Ljudska knjižnica zaprta za občinstvo zaradi preureditvenih del.

Avtonomna dežela Furlanija-Julijska krajina

Natečajna naloga

Opozarjamo interesente, da bo jutri, v soboto 14., in v nedeljo 15. t. m. z začetkom ob 9. uri, na sedežu ENALC v Trstu (Ul. Rossini 4) pismena naloga v zvezi z natečajem z izpiti za 9 mest svetovalca v preizkušnji v pravno-upravnem staležu vodilne kariere osebja deželne uprave, ki je bil razpisan z dekretom predsednika deželnega odbora, objavljenim v Uradnem vestniku dežele št. 8 z dne 2. marca 1973.

VČERAJ PREDSTAVITEV V PROSTORIH ISDEE

Knjiga prof. B. Slavca vzbuja pozornost mnogih zgodovinarjev

Javnosti jo je predstavil prof. A. Agnelli

Številna udeležba mnogih zgodovinarjev — in ne le iz Trsta — ter časnikarjev, na včerajšnji popoldanski predstavitvi najnovejše knjige mladega slovenskega tržaškega zgodovinarja prof. Benjamina Slavca **«Il movimento nazionale degli sloveni e dei croati — dall'illuminismo alla creazione dello Stato Jugoslavo (1918)»**, je zgovoren dokaz, da je vzbudilo delo domačega znanstvenika tisto pozornost, ki jo zasluži v mestu ob meji z državo, o katere nastanku govori. Govori pa predvsem o narodih, ki so si to državo pred 55 leti priborili in ki to mesto spričo odprte meje tako množično vsak dan obiskujejo. Saj že ta ugotovitev opravičuje potrebo nastanka te knjige in seveda tudi zanimanje zanjo. Skoraj samo ob sebi se zdi tudi umevno, da je njen avtor prav pripadnik tistega dela slovenskega naroda, katerega zgodovino piše, dela, ki je ostal tostran meje jugoslovanske države in ki mu je zaradi tega takorekoč logična dolžnost seznaniti sosede z zgodovino najbližjega soseda.

Avtorja je predstavil predsednik ISDEE, ki je knjigo izdala, prof. C. Calzolari ter po krajšem uvodu in pozdravu prepustil besedo prof. A. Agnelliju, podpredsedniku ISDEE, ki je orisal pomen Slavčeve knjige, pomen, ki je izražen že v samem naslovu. Svojo obrazložitev je zaključil s poudarkom, da spada delo v okvir prispevkov k težnjam in naporom o boljšem razumevanju in sodelovanju med sosedi. Predstavitelj je označil avtorja kot «avtentičnega zgodovinarja», njegovo delo pa kot «natančno delo», ki je prav zato za takšno sodelovanje tembolj dragoceno.

Predstavitvi prof. A. Agnellija je sledila krajša razprava, ki jo je sprožil drugi slovenski zgodovinar v Italiji, prof. Pirjevec s pripombo v zvezi s pravim pomenom pojmov «panslavizem» in «vzajemnost». Med razpravo o tem je prof. Slavec med drugim povedal, da je svojo knjigo razdelil v štiri poglavja (I. narodno prebujanje Slovencev in Hrvatov — II. Politična gibanja pred letom 1848 — III. Slovenci in Hrvati od 1848 do 1914 — IV. Slovensko in hrvaško gibanje pred prvo svetovno vojno). V razpravo o panslavizmu je posegel tudi prof. A. Agnelli.

Sledilo je vprašanje dr. Capassa od tržaškega radia v zvezi s Slovenijo in Slovenci, ki mu je sledil avtorjev odgovor s pojasnili in dodatnim pojasnilom prof. G. Budala in prof. A. Agnellija.

Nato je v razpravo posegel mladi tržaški zgodovinar, asistent za primerjalno mednarodno pravo na tržaški univerzi dr. Giorgio Conetti, ki je omenil med drugim vplive angleških zgodovinarjev Steeda, Taylorja in drugih. Pri tem se je diskusija osredotočila okrog vprašanja, v kakšni meri so bila v knjigi obravnavana gibanja jugoslovanskih narodov «kulturna» in v kakšni meri so bila «politična». V tem delu razprave sta sodelovala poleg avtorja knjige zopet prof. Pirjevec in prof. Agnelli.

Po ponovni zahvali udeležencem in avtorju je predsednik ISDEE to simpatično predstavitev knjige prof. Slavca zaključil.

Med navzočimi je bil tudi zastopnik generalnega konzulata SFRJ Saša Gruden.

Tretji z leve strani prof. Benjamin Slavec

Zadovoljstvo deželne uprave

Predsednik Berzanti je včeraj izrazil zadovoljstvo deželnega odbora ob pravkar doseženem sporazumu za postavitev vplinjevalne postaje v Tržiču in za speljavo plinovoda iz naše dežele v južno Nemčijo. Novi napravi bosta utrdili vlogo razpečevalca energetskih virov, ki je značilna za našo deželo, je v tej zvezi poudaril Berzanti. Odbornik za načrtovanje Stopper pa je k temu dodal, da bosta novi pobudi vplivali tudi na vzpostavitev ravnovesja med pomorskim prometom na Tirenskem in na Jadranskem morju.

Slovensko amatersko gledališče - Trst

Danes, 13. aprila ob 21. uri v Dijaškem domu, Ul. Ginnastica 72

premiera

ARKADY LEOKUM

SOVRAŽNIKA?

Dramska epizoda

Prevod: MILOŠ VAUHNIK
Scena: ROBERT OTA
Kostumi: LUČANA PRIBAC
Jezikovno vodstvo: M. SARDOČ
Dramaturška priredba in režija: ADRIJAN RUSTJA

Miller: SERGEJ VERČ
Gittellman: BORIS MIHALIČ
Igralec na orglice: DANILO GLAVINA

Tehnično vodstvo: Danilo Glavina; inspicient: Robert Ota; šepetalka: Lučka Batista; garderoberka: Lučana Pribac; kovaška dela: Franko Rapotec.

GLASBENA MATICA — TRST

Jutri, 14. aprila 1973 ob 20.30 v Kulturnem domu

NASTOP HARMONIKARSKIH SOLISTOV IN ANSAMBLOV

Sodelujejo:
— Gojenci in ansambli šole Glasbene matice iz Doline, s Proseka in iz Nabrežine.
— Orkester Miramar pod vodstvom prof. Elijane Zajec kot gost.
— Virtuoza na harmoniki: Bruno in Romano Benetello.

Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma eno uro pred pričetkom nastopa.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Kulturni dom

MARŠAK RUS

MUCIN DOM

pravljica v treh dejanjih

Nastopajo otroci prosvetnega društva «Ivan Grbec» iz Škednja in baletna skupina prosvetnega društva «Tabor» z Opčin.

V torek, 17. t. m. ob 15.30

Kulturno - prosvetno društvo «Brda» in pevski zbor «Srečko Kumar» z Repentabra priredita v nedeljo, 15. t. m.

kulturno srečanje v Brdih

s sledečim sporedom:

Ob 10. uri odprtje razstave v osnovni šoli v Kojskem o življenju in delovanju pevovodje Srečka Kumarja. Razstava bo odprta do 20. ure.

Ob 11. uri srečanje na Gonjači pri spomeniku padlim.

Ob 16.30 odkritje spominske plošče v Kojskem v Kumarjevi rojstni vasi.

Ob 20. uri koncert pevskega zbora «Srečko Kumar» z Repentabra v dvorani na Humu pri Kojskem. **Vabljeni!**

PD «Valentin Vodnik» v Dolini vabi vaščane, da si ogledajo

dolinsko «Majenco» in boljunski «Maj»

v barvnih diapozitivih, ki jih bo predvajal Mario Magajna drevi ob 20.30 v društveni dvorani.

Mali oglasi

IŠČEMO DESET ČISTILK ZA ČIŠČENJE HIŠ (za pometanje in pranje stopnic). Podjetje nudi čistilkam: avtobus za prevoz od meje do mesta in nazaj in zagotavlja redno socialno zavarovanje. Oglasiti se v Ul. Paduina št. 4, tel. 795-091.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 13. aprila
IDA

Sonce vzide ob 5.23 in zatone ob 18.48 — Dolžina dneva 13.25 — Luna vzide ob 14.42 in zatone ob 3.15

Jutri, SOBOTA, 14. aprila
VALERIJA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 12,5 stopinje, najnižja 7,2, ob 19. uri 11 stopinj, zračni pritisk 1008,9, ustaljen, veter 6 km na uro, jugovzhodnik, vlaga 62 - odstotna, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10,3 stopinje, dežja je padlo 4,8 mm

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 12. aprila se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 31-letni Sergio Bonato, 75-letna Caterina Tantin, 67-letni Angelo Di Chito, 61-letni Pietro Barbieri, 45-letni Narciso Surian, 80-letna Norberta Iuter vd. Parenzan, 80-letna Carmela Braidotti por. Dolezal, 53-letni Dante Tomini, 83-letna Anita Toros vd. Stolfa, 86-letna Maria Macor vd. Drioli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Godina, Trg sv. Jakoba 1; Grigolon — Alla Minerva, Trg V. Giotti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4; Al S. Lorenzo, Ul. Soncini 179 (Škedenj).

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Rossetti - Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Tamaro & Neri, Ul. Dante 7.

Gledališča

SAG

Slovensko amatersko gledališče v Trstu — danes, 13. t. m. ob 21. uri v Dijaškem domu, Ul. Ginnastica 72: Arkady Leokum «Sovražnika?», dramska epizoda.

Slovensko amatersko gledališče v Trstu gostuje v nedeljo, 15. aprila ob 19.30 v Mestnem gledališču ljubljanskem s farso v treh delih Jožeta Javorška «Povečevalno steklo».

VERDI

V nedeljo, 15. t. m., ob 16. uri zadnja predstava opere «Pikova dama».

Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni (tel. 31948).

Pri gledališki blagajni bodo sprejemali rezervacije ali potrditev abonmajev za spomladansko simfonično sezono, med katero bodo nastopila najbolj znana imena z mednarodnih koncertov.

POLITEAMA ROSSETTI

Danes, 13. t. m. zadnja abonmajska predstava s Pirandellovim delom «Liolà» v izvedbi Stalnega gledališča iz Catanie.

Vstopnice so na razpolago pri osrednji blagajni v Pasaži Protti

AVDITORIJ

Dialektno gledališče: danes ob 20.30 «La vecia de S. Giusto».

Vstopnice so na razpolago pri osrednji blagajni v Pasaži Protti

Kino

«La Cappella Underground» predvaja danes ob 19. in 21. uri «Personale di John ac. Yoko Ono The Fly di Yoko Ono ERECTION di John Lennon».

Nazionale 16.00 «Los amigos», A. Quinn, F. Nero. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Fenice 15.00—17.25—19.50—22.15 «Ultimo tango a Parigi». Barvni film. Marlon Brando in Maria Schneider. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.30 «Un battito d'ali dopo la strage». Barvni film. Yves Montand, Lea Massari, Marcel Bozzuffi.

Excelsior 15.00 «La Tosca». Film režiserja Luigija Magnija. Vittorio Gassman, Monica Vitti in Luigi Proietti.

Eden 16.00 «Canterbury proibito». Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

Ritz 16.00 «L'isola misteriosa e il capitano Nemo». Barvni film po romanu Julesa Verna. Igra Omar Sharif.

Aurora 15.00 «Provaci ancora, Sam». Barvni komični film. Wood Allen.

Capitol 16.30 «Cari genitori». Barvni film. Florinda Bolkan in Catherine Spaak.

Cristallo 16.30 «Banda IS, cronache criminali del West». Prepovedano mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 16.30 «Quel gran pezzo della Ubalda, tutta nuda, tutta calda». Barvni film. Edwige Fenech. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 «Biancaneve e i sette nani». Barvni film.

Vittorio Veneto 16.30 «L'evaso». Alain Delon, Ottavia Piccolo in Simone Signoret. Barvni film.

Abbazia 16.00 «Le figlie di Dracula». Peter Cushing in Dennis Price. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Astra 16.00 «Il sipario strappato». Paul Newman in Giulia Andress. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ideale 16.00 «Le due faccie del dollaro». Monti Greewood, Gabriella Giorgelli. Barvni western film.

Impero 16.00 «Improvvisamente un uomo nella notte». Marlon Brando. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedno.

Prosveta

Ob 50. obletnici ustanovitve mladinskega društva na Opčinah uprizori SPD «Tabor» Opčine v nedeljo Golerjevo veseloigro: «Dve nevesti». Režija Anton Petje.

Razstave

V galeriji **Rossoni** razstavlja svoja dela slovenski slikar **Silvester Gordina**, ki je pripravil kakih trideset olj. V glavnem gre za cvetje in pokrajine.

V TRŽAŠKI KNJIGARNI, Ul. sv. Frančiška št. 20, razstavlja Deziderij Švara.

V umetniški galeriji Mignon (Pasaža Rossoni) bo do 15. aprila razstava del Lidie Giusti.

V galeriji «Forum» v Ul. Coroneo 1 razstavlja Lojze Spacal.

V umetniški galeriji «La Lanterna» bo Jože Ciuha razstavljal svoja dela do 4. maja.

Prispevki

Ob prvi obletnici smrti Josipa Kravosa - Jofeža daruje družina 20.000 lir za kulturno društvo Rečan iz Ljes.

SOZALJA

Slovenska prosveta z vsemi včlanjenimi društvi izraža svojemu bivšemu predsedniku Josipu Podobniku in družini globoko sožalje ob smrti gospe Marije.

Slovensko ljudsko gibanje izraža gospodu Josipu Podobniku in družini iskreno sožalje ob smrti gospe Marije.

Ravnatelj, profesorski zbor in učno osebje trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» izrekajo članu upravnega odbora zavoda gospodu Josipu Podobniku in družini iskreno sožalje ob prerani smrti žene Marije.

Pred enim letom nas je zapustil

Josip Kravos - Jofež

Ob obletnici se ga spominjamo.

Družina

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

OSEM MESECEV ZAPORA (POGOJNO) ZARADI EKSPLOZIJE V UL. PASCOLI

Na zatožni klopi lastnik inštalaterske delavnice in delavec - Eksplozija, pri kateri ni bilo smrtnih žrtev, je nastala opoldne 16. julija 1971

Včeraj je tržaško sodišče prve stopnje pod predsedstvom sodnika Giancottija (stranska sodnika Fermo in Vecchioni, tožilec Tavella) obravnavalo kazensko odgovornost za eksplozijo, ki je 16. julija 1971 razdejala poslopje v Ul. Pascoli 32. Sodišče je prisodilo — lastniku inštalaterske delavnice, 43-letnemu Lucianu Tassaniju z Opčin Ul. Alpini 30 in 33-letnemu delavcu Brunu Mauriju iz Ul. Tigor 6 — po osem mesecev pogojnega zapora, 350 tisoč lir globe in plačilo sodnih stroškov. Branilca odv. Matejka in odv. Ulcigrai sta najavila, da bosta vložila priziv.

K sreči ni eksplozija, ki je popolnoma razdejala petnadstropno poslopje in poškodovala tudi bližnje hiše, povzročila smrtnih žrtev. Ranjencev je bilo precej, v bolnišnici so jih namreč sprejeli 12, naslednjim osmim so samo nudili prvo pomoč, hudih posledic pa ni bilo za nikogar. Kako je lahko prišlo do tako silovite eksplozije?

Po mnenju sodnega izvedenca inž. Tassinarija je v inštalaterski delavnici eksplodirala 20-litrska jeklenka polna plina, z njo pa so se razpočile še druge, manjše jeklenke. To je bilo tudi mnenje prisotnih reševalcev, ki so že nekaj minut po eksploziji prihiteli z bližnjega gasilskega doma na Trgu Nicolini, in samih preiskovalcev letečega oddelka kvesture. Inž. Tassinari je dognal, da je specializirani delavec Mauri polnil majhno jeklenko s plinom iz velike jeklenke tako, da ju je povezal z gumijasto cevjo. Cev je popustila, nadaljuje izvedenec, prostor delavnice se je napolnil s plinom in verjetno zaradi električne iskre se je plin hipoma vnel in eksplodiral. V tistem trenutku ni bilo v delavnici nikogar, ker so vsi odšli na kosilo, eksplozija je namreč nastala kmalu po 12. uri. Zato je preiskovalni sodnik dr. Serbo obtožil delavca, ki je neprevidno pretakal plin, kar ni po zakonu dovoljeno, razen v specializiranih pretakalnicah, obenem pa tudi gospodarja, ki je odgovarjal za delavnico.

Pred sodniki sta se obtoženca predstavila vidno razburjena in prestrašena. Odv. Ulcigrai je takoj najavil, da ne bo Tassani odgovarjal na vprašanja, ker je bolan na srcu in mu je zato zdravnik prepovedal vsakršno razburjenje. Proces se je začel kot običajno z naštevanjem obtožb: sodelovanje pri porušenju poslopja, pri nenamernih osebnih poškodbah in prekršitev zakona o pretakanju plinov. Odv. Matejka je takoj predlagal prekinitev procesa zaradi protiustavnosti člena o nenamernih poškodbah, sodni zbor pa je po kratkem posvetu odbil predlog in takoj so na oder pristopile priče. Dva od ranjenih stanovalcev se nista predstavila, ker jima je Tassanijeva zavarovalnica medtem že odplačala škodo. Predstavili pa so se načelnik letečega oddelka dr. Petrosino, marešal Zotti, podčastnik gasilcev Serra in še podpoveljnik tržaških gasilcev major Sgorbissa. Slednjega sta branilca vprašala, ali obstaja v Trstu naprava za pretakanje plinov. Major Sgorbissa je priznal, da ob času eksplozije ni bilo ne v Trstu ne v sosednjih mestih naprav, ki jih predvideva zakon, in da so vsi inštalaterji uporabljali podobnen način pretakanja.

Javni tožilec Tavella je predlagal, naj obsodijo obtoženca na poldrugo leto zapora in 260 tisoč lir globe, ker sta se izkazala skrajno neprevidna, saj ni bilo med pretakanjem nikogar v delavnici, njuna neprevidnost pa bi lahko zakrivila številne smrtne žrtve. Seveda sta bila nasprotnega mnenja branilca, ki sta predlagala popolno oprostitev, ali oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov. Odv. Ulcigraj je na dolgo obrazložil, kako se je ventil velike posode pokvaril iz nepredvidljivih vzrokov, odv. Matejka pa je celo postavil v dvom, da je eksplozija nastala zaradi uhajanja plina v delavnici in je predočil sodnikom možnost, da je plin uhajal zaradi bližnjih popravil plinskih naprav Acegata in da so jeklenke eksplodirale potem, ko se je vnel plin mestnega omrežja.

Sodniki so sprejeli tezo tožilca in obsodili oba obtoženca, sicer upoštevali pa so vse olajševalne okoliščine in jima prisodili najnižjo možno kazen, brez vpisa v kazenski list.

NAČRTI SE BODO KMALU URESNIČILI

V Gonarsu in v Gorici bodo s spomeniki počastili jugoslovanske padle borce

Skupna jugoslovansko-italijanska delegacija včeraj v Gonarsu - Tu bodo spomenik postavili že letos - Podobno grobnico bodo uredili tudi na glavnem goriškem pokopališču

V letu 1941, takoj po fašistični zasedbi Ljubljane, so v Gonarsu v bližini Palmanove zgradili koncentracijsko taborišče, kamor so pošiljali ljudi iz Slovenije, ki so bili osumljeni sodelovanja z osvobodilnim gibanjem. V tem taborišču je bilo veliko slovenskih ljudi, več kot 400 jih je tu zaradi nevzdržnih življenjskih pogojev umrlo. Pokopani so na vaškem pokopališču in vsako leto se jih jugoslovanske konzularne oblasti, pa tudi zamejske organizacije spomnijo.

Že več časa si jugoslovanska vlada prizadeva, da bi tu postavila spomenik, ki bi potomce spominjal na trpljenje slovenskih ljudi. Zdi se, da se napori približujejo koncu. Včeraj zjutraj je Gonars obiskala jugoslovanska delegacija, ki so jo spremljali nekateri italijanski funkcionarji. Jugoslovansko delegacijo je vodila Nevenka Novakovič, podtajnica v Zveznem izvršnem svetu za zdravstvo in socialna vprašanja. V njej so bili še inž. Živan Džordževič in jugoslovanski konzul v Trstu Korač. Prisotni so bili tudi polkovnik Fossati, član italijanske delegacije za počastitev padlih v vojni, dr. Moretti in dr. Schiavon. Najprej so obiskali županstvo v Gonarsu, kjer jih je sprejel župan Guido Tosi, nato so odšli na pokopališče, kjer so pokopani umrli interniranci.

Načrt za spomenik je izdelal kipar Miodrag Živkovič, prihodnjega 9. maja bo dražba za oddajo del, upajo, da bo delo končano v teku poletja.

Včeraj popoldne je ista delegacija obiskala tudi goriško županstvo. Tu jo je sprejel podžupan Rovis, z njim so bili tudi funkcionarji tehničnega urada. Po pogovoru na županstvu so odšli na glavno goriško pokopališče, kjer počivajo, poleg domačih partizanov, tudi številni jugoslovanski borci, ki so tu padli v zadnjih dneh vojne. Tudi tu bodo zgradili skupno kostnico za pripadnike jugoslovanske armade, ki so padli za osvoboditev Gorice.

Krminski občinski svet naj se vendarle sestane

V Krminu je občinski odbor že skoro poldrugi mesec brez podžupana. Socialist Zar je namreč podal ostavko na svoje mesto in župan Stecchina ni še sklical občinskega sveta, da bi o tej ostavki razpravljali.

Izvršni pokrajinski odbor PSI se je prejšnji dan sestal z voditelji krminske sekcije stranke. Krminski tajnik Zorzon je orisal razvoj krize ter dejal, da hočejo krminski socialisti vzpostaviti nove odnose v občinski upravi. Vsak odbornik mora biti v svojem resorju neodvisen, istočasno je treba imeti korektne odnose z opozicijskimi svetovalci. Le če bo krščanska demokracija, ki ima v občinskem svetu relativno večino, sprejela tak odnos do partnerjev in do opozicije, bodo socialisti spet vstopili v levosredinski odbor.

S svoje strani so svetovalci KPI v Krminu poslali županu Stecchini pismo, v katerem protestirajo, ker ni prišlo do javne razprave v občinskem svetu o odstopu podžupana Zara. Komunistični svetovalci menijo, da je treba najti izhod iz sedanjega položaja in zahtevajo takojšnje sklicanje občinskega odbora.

Goriški župan sprejel deželne svetovalce

Goriški župan De Simone je prejšnji večer povabil v svojo pisarno deželna odbornika Devetaga in Tripanija ter deželne svetovalce Cociannija, Zorzenona, Bergomasa in Rizija. Prikazal jim je zahteve Gorice v zvezi z deželnim urbanističnim načrtom. Glede tega je v goriški občinski svet prejšnji teden sprejel, po dolgi debati, ustrezno resolucijo, v kateri so prikazane zahteve mesta v okviru deželnega načrta in upoštevajoč vlogo na državni meji, ki jo ima Gorica. Posoški deželni svetovalci so vzeli na znanje želje goriškega občinskega sveta in obljubili svoje zanimanje za pravilno rešitev postavljenih problemov.

Srečanje tržiških vodstev PSI in KPI

V Tržiču so se včeraj sestala krajevna vodstva KPI in PSI, da bi razpravljali o nastali občinski krizi, ko so vse stranke, razen demokristjanov, dale nezaupnico županu in občinskemu odboru. V sporočilu pozivajo komunisti in socialisti, naj se čimprej izvoli nov občinski odbor, ki bo drugače gledal in ukrepal glede problemov delavcev in gospodarstva v tem mestu.

Kmalu pričetek delovanja medobčinskega konzorcija za avtobuse v Tržiču

Na tržiškem županstvu so se sestali zastopniki občin tržiškega okoliša, ki so se včlanile v medobčinski avtobusni konzorcij. Manjkajo še odobritev sklepov za nekatere občine, nato bo lahko konzorcij pričel z delom. V začetku bodo uporabili avtobuse tržiškega mestnega podjetja, ki sedaj vozijo samo v občinskih mejah, in pa avtobuse zasebnega podjetja, ki je dosedaj opravljalo to službo. Nadejajo si, da se bo služba sčasoma razmahnila in ustrezala potrebam krajev okrog Tržiča.

Ker nima sedaj Tržič župana in odbornikov, bo skrb za upravljanje tega konzorcija začasno prevzela občina Ronke.

Drevi na goriški občini debata o proračunu

Drevi ob 18.30 bo v Gorici seja občinskega sveta. Na dnevnem redu imajo razpravo o letošnjem proračunu. Uvodni govor bo imel odbornik za finance rag. Giannino Ciuffarin, nato se bo razvila debata. Predvidevajo da bodo o tem vprašanju razpravljali na več zaporednih sejah.

Gradbeni delavci jutri odidejo v Rim

Jutri bo v Rimu vsedržavno zborovanje gradbenih delavcev. Sklicali so ga sindikati CGIL, CISL in UIL. Zborovanje ima namen podpreti borbo za izvajanje zakona o stanovanjski reformi ter za socialni razvoj gradbeništva in za reforme na splošno.

Iz naše pokrajine bo odpotoval v Rim posebni vlak. Drevi ob 21.24 bo vlak odpotoval iz Tržiča, ob 21.44 iz Gorice, nato bo krenil še v Videm, odtod pa dalje proti Rimu.

SEJA GORIŠKEGA DELA GO SKGZ

Preučitev nekaterih vprašanj in sprejem ustreznih nalog

Sončne in senčne strani mladinske dejavnosti - Pobuda Mladinskega krožka ob proslavljanju kmečkih puntov

Pod vodstvom referenta za povezave z Goriško dr. Mirka Primožiča se je prejšnji večer sestal goriški del glavnega odbora SKGZ. Predsedujoči je najprej prebral sklepe zadnjega sestanka in njihove uresničitve, potem pa so odborniki preučili razmere na nekaterih področjih naše skupnosti ter ugotovili potrebo po koordinaciji določenih sektorjev, da bi bili učinkovitejši v naših narodnoobrambnih prizadevanjih.

Obsežen pogovor se je razvil o mladinski dejavnosti, ki je zelo razvejana, in še zlasti o nekaterih pomanjkljivostih, ki izhajajo iz pomanjkanja ljudi ali njihove premajhne zavzetosti. Analizirano je bilo delovanje tabornikov, Mladinskega kluba, športnega društva DOM in drugih mladinskih dejavnosti. Ugotovljene so bile vrzeli v stikih na mladinski ravni s sosednjim slovenskim ozemljem ter sprejet sklep o potrebi poglobljene razprave za odpravo obstoječih težav in vzpostavitve dolgoročnega sodelovanja, ki mora temeljiti na obojestranski angažiranosti.

Razpravljali so nato o izvajanju načrta za izgradnjo objektov za naše prosvetno dejavnost ter sklenili ustanoviti ožjo komisijo, ki naj pripravi načrt, kako bo potekala akcija v zvezi z izgradnjo Kulturnega doma v Gorici. Ob tem so se seznanili tudi z napori p.d. «Oton Župančič» za izgradnjo svojega sedeža na Pilošču.

Sprejeli so na znanje odločitev, da goriška občina zgradi dva slovenska šolska objekta v Ul. Campi, in sodili, da morajo stati za takšnimi akcijami vse komponente naše narodnostne skupnosti, če hočemo, da bodo objekti resnično ustrezali našim potrebam.

Posebno poglavje se je nanašalo na prosvetno dejavnost in na nekatere bližnje pobude kulturno-prosvetnega značaja. Proslavljanje obletnice velikega tolminskega punta je bilo osvetljeno z več strani. Ena izmed pobud v zvezi s puntom nosi tudi podpis Mladinskega kluba in se nanaša na pretegnitev srednješolske mladine. Predstavniki Mladinskega kluba so za pobudo zainteresirali višjo šolsko oblast, od katere pričakujejo odgovor.

Večer je sklenil dr. Mirko Primožič z napovedjo akcije, med katero bomo zbirali podpise pod peticijo ANPI za razpust fašističnih organizacij.

Sindikalno zborovanje kovinarjev v Tržiču

V vsej državi je bila včeraj zjutraj triurna stavka kovinarskih delavcev, zaposlenih v tovarnah z državno udeležbo. Stavko je napovedala enotna sindikalna federacija v znak protesta proti vodstvu Intersinda, ki noče podpisati delovne pogodbe kovinarjev. Stavka je v Tržiču popolnoma uspela. Na Trgu republike je bilo sindikalno zborovanje, na katerem je spregovoril vsedržavni tajnik enotne kovinarske zveze Della Croce.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo v Gorici obvešča, da priredi na velikonočni ponedeljek popoldanski izlet k izviru Hublja in v Ajdovščino. Večerjo, srečolov in zabavo bodo imeli v starem hotelu Planika v Ajdovščini. Za to priliko bo SPD dalo na razpolago avtobus. Pohod iz Ajdovščine do izvira Hublja bo vsak z eno prisotnostjo «Planinstvo in sport za vsakogar». Organizator obvešča, da če ne bo avtobus ves zaseden bo izlet odpadel. Vpisovanje na sedežu SPD, Ul. Malta 2, tel. 2495.

Podporno društvo za Goriško bo imelo občni zbor na sedežu v Ul. Malta 2 v torek, 17. aprila ob 20.30. Vabljeni vsi člani.

Izleti

ENAL priredi v teku leta nekaj letalskih potovanj na obisk k izseljencem v Severno in Južno Ameriko. Izleti bodo v juliju, avgustu in decembru. Podrobnejša pojasnila na sedežu ENAL v Gorici, Verdijev korzo št. 115.

GLASBENA MATICA — Sezona 1972 - 73

Jutri, 14. aprila 1973 ob 20.30 v cerkvi sv. Ignacija v Gorici

KONCERT ORKESTRA GLASBENE MATICE

Dirigent Oskar Kjuder
Solist HUBERT BERGANT, orgle

Vljudno vabljeni. Vstop prost.

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Gabriele Domenighini, Alessandro Domenighini, Elena Felluga, Luca Spanghero, Gianpaolo Comel.

SMRTI: kmet 42-letni Guido Vida, upokojenec 64-letni Massimiliano Terpin.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «In nome del padre». Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.
CORSO 15.00—18.15—21.30 «Ludwig». R. Schneider in H. Berger. Barvni film.
CENTRALE 17.00—21.30 «E alla fine lo chiamarono Jerusalem l'implacabile». S. Holden in K. Wynn. Barvni film.
MODERNISSIMO 16.45—22.00 «Afionoppio». B. Gazzara in S. Monti. Barvni film.
VITTORIA 17.15—22.00 «Un tranquillo week-end di paura. B. Reynolds in N. Beatty. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

Tržič

AZZURRO 17.30 «L'uomo che uccideva a sangue freddo». Barvni film.
EXCELSIOR 16.00 «Dalla Cina con furore».
PRINCIPE 17.30 «Un uomo da rispettare». Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Perverzna zgodba», ameriško-italijanski barvni film — ob 18. in 20. uri.
SVOBODA «Serafino», italijanski barvni film — ob 18. in 20.
DESKLE Prosto.
RENČE Prosto.
PRVAČINA Prosto.
ŠEMPAS «Rdeči gusar», ameriški barvni film — ob 20.
KANAL Prosto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Marzini, Korzo Italija 89, tel. 2443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Centrale, Trg Republike, tel. št. 72341.

V LJUDSKEM DOMU PRI KOROŠCIH

Vprašanja delovnega okolja na zasedanju patronata INCA

Dejavnost patronata in dejavnost sindikatov se morata vzajemno dopolnjevati - Še vedno pomanjkanje zdravstvenih struktur na delu

V petek, 6. aprila je bilo v ljudskem domu pri Koroških študijsko zasedanje, ki ga je priredila pokrajinska sekcija patronata INCA-CGIL, na temo «Delovno okolje, vloga, naloge in dejavnost patronata». Zasedanja so se udeležili sindikalni predstavniki ladjedelnice Sv. Marka ter podjetij Italsider, Grandi Motori, Durissini, Officina Navale Orlando, Acegat, predstavniki pristaniške ustanove, pristaniških družb, sindikalni voditelji kovinarjev, pomorščakov in drugih kategorij ter pokrajinski in deželni predstavniki patronata INCA.

Uvodno poročilo na zasedanju je imel pokrajinski tajnik patronata INCA Riccardo Devescovi. V razpravi, ki je sledila poročilu, so sindikalni predstavniki potrdili veljavnost politične izbire INCA in CGIL, po kateri naj bi dejavnost patronata izpopolnjevala in dopolnjevala dejavnost sindikatov. Vloga patronata zato ni samo v prizadevanjih za zagotovitev odškodnin delavcem, temveč predvsem v nenehnih prizadevanjih za odstranitev tveganja in nevarnosti v delovnem okolju.

Obenem so na zasedanju izrekli potrebo po zagotovitvi čim večje kontinuitete sindikalnih akcij v delovnem okolju. Ob ugotavljanju, da se člen 12. delavskega statuta, ki zagotavlja prisotnost patronata v vseh podjetjih, še vedno ne izvaja, so sindikalni predstavniki soglasno poudarili, da je treba to pomanjkljivost čimprej odpraviti.

Posebno poglavje so na zasedanju posvetili vprašanju zdravstvenih struktur v delovnem okolju, ki so še vedno izredno pomanjkljive ali jih sploh ni. Patronat in sindikati se morajo zato odločneje zavzeti pri krajevnih ustanovah in na deželi, da bi končno prišlo do ustanovitve konzorcija za zdravniško službo na delu, o katerem se je že toliko govorilo, a ni bilo v tem pogledu še ničesar storjenega.

Sporočilo INAM

Pokrajinsko ravnateljstvo INAM obvešča vse upokojence, ki so vpisani v to ustanovo, da se bo popoldansko vidimiranje izkaznic praktično zaključilo 19. aprila, ker je 20. april praznični dan. Po tem datumu bodo izkaznice vidimirali samo v jutranjih urah v posameznih krajevnih sekcijah. Ravnateljstvo ob tem sporoča, da s 1. majem ne bodo deležni podpore tisti, ki ne bodo pravočasno obnovili izkaznic.

Miramarski grad bo v poletnih mesecih odprt tudi popoldne

Vodstvo tržaške Avtonomne letoviščarske ustanove je sklenilo, da bodo z 2. majem odprli zgodovinske sobane miramarskega gradu tudi v popoldanskih urah, kot se je vedno dogajalo do aprila leta 1971 in kot velja za miramarski park. Ta ukrep, ki so ga vztrajno zahtevali Tržačani in tuji turisti in za katerega se je zavzemalo tudi deželno nadzorništvo za spomeniško varstvo, bo veljal za vse poletje do 29. septembra. Za pet mesecev bo torej urnik za obisk miramarskega parka in gradu naslednji: ob delavnikih od 9. do 14. ure in od 15. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 13. ure.

Ob tem je Avtonomna letoviščarska ustanova tudi sporočila, da si je v preteklem letu ogledalo miramarski park nekaj manj kot en milijon in pol obiskovalcev, medtem ko je obiskalo grad 159 tisoč ljudi, kar pomeni, da je miramarski grad nedvomno ena najpomembnejših in najbolj priljubljenih turističnih točk na našem področju.

Sinoči so prepeljali v mrtvašnico truplo 65-letnega Romana Pipana iz Ul. Bonomea 144. Truplo so našli v stanovanju in zdravnik Rdečega križa dr. Coceani ni mogel ugotoviti točnih razlogov smrti. Vsekakor sklepajo, da je Pipan umrl naravne smrti.

POSREDOVANJE KZ IN ZDRUŽENJA REJCEV

KMETOM SE NE SME PREPREČITI NEPOSREDNA PRODAJA MLEKA

V kratkem sestanek živinorejcev v Bazovici

Občinski odbornik za mestno policijo in prehrano Dušan Hreščak je na njuno željo sprejel v sredo tajnika Kmečke zveze Lucijana Volka in predsednika pokrajinskega združenja rejcev Mirka Križmančiča.

Sestanek, katerega so se udeležili pristojni občinski funkcionarji in odbornik za zdravstvo Pecorari, je bil namenjen vprašanju živinorejcev, ki neposredno prodajajo svoje mleko družinam v mestu.

Kot je znano, je pred več kot enim letom predstavnik nekega združenja maloprodajalcev vložil prijavo na sodišče, zaradi česar je župan moral preklicati dovoljenje za neposredno prodajo in zato v zadnjih časih mestni stražniki spet ustavljajo mlekarice.

Prepoved take dejavnosti bi povedi, da poskusi vse, da bi prišlo do zadovoljive rešitve za domače živinorejce in da se situacija ustali, vsaj dokler ne bo začela obratovati zadružna mlekarna.

Kmečki organizaciji bosta ukrenili vse potrebno, da se zaščitijo interesi prizadetih in bosta v kratkem sklicali v Bazovici sestanek z njimi, da jim poročata o uspehu posredovanja.

L. V.

PRED GRADNJO NOVEGA ZAVODA

Naši predniki so v Gorici zgradili prvi slovenski zavod za gluhoneme

Požrtvovalno delo prvega njenega ravnatelja Valentina Staniča pred 133 leti - Novi zavod deželnega obsega bo stal ob Cesti III. armata - Stiki in sodelovanje zavoda s Slovenijo in Hrvatsko

Pokrajinski upravi v Gorici je že pred meseci le uspelo zagotoviti si potrebna sredstva za gradnjo nove gluhonemnice v Gorici, ker dosedanja ne ustreza sedanjim potrebam tudi zato, ker je že sedaj postala po pomenu in uporabi deželnega pomena ter se njena sedanja uprava bori tudi za juridično priznanje te njene vloge.

Ob tej priložnosti pa moramo poudariti, da imajo za ustanovitev in delovanje gluhonemnice v Gorici, ki ima sedaj popolnoma italijanski značaj, glavno in skoraj bi lahko rekli izključno zaslugo goriški Slovenci, ki so se že pred 150 leti potegovali za ustanovitev takega zavoda na Goriškem. Med tistimi, ki imajo največ zaslug za goriško gluhonemnico, je prav gotovo na prvem mestu naš goriški rojak Valentin Stanič.

O Staniču je lani izšla v Gorici knjiga, ki govori o njegovem vsestranskem delu za njegove rojake na Goriškem in med drugim omenja tudi njegovo prizadevanje za ustanovitev gluhonemnice

Že okrog leta 1836 je Stanič, ki je bil takrat kanonik v Gorici, po rodu pa iz Bodreža pri Kanalu, kjer se je rodil leta 1774, začel misliti na prevzgojo in habilitacijo gluhonemih, ki so bili takrat prepuščeni samim sebi in jim nihče ni posvetil pozornosti za njihovo ponovno vključitev v normalno življenje. Stopil je v stike z nekaterimi vzgojitelji, med njimi naj omenimo učitelja Antona Pagona, ki se je tudi bavil s takimi problemi in tako so dne 22. aprila 1840 tudi uradno ustanovili v Gorici gluhonemnico, ki je bil prvi tovrstni zavod v slovenskih deželah. Stanič je postal njen prvi ravnatelj ter je že prva leta njenega obstoja dal kar 500 goldinarjev svojega prispevka za razvoj novega zavoda. To je bil za tiste čase v resnici velik prispevek. Poleg tega je Stanič obljubil, da bo zavod stalno podpiral in je poslej velik del svojega prostega časa preživel med svojimi gluhonemimi gojenci ter aktivno sodeloval pri njihovi vzgoji. Čestokrat jih je vodil v naravo, kjer so lahko stojili neposredno v stik z zunanjim svetom. Take sprehode so napravili v Šentmaver, na Sv. goro in druge kraje ter so mnogo pripomogli pri vzgoji gojencev.

Sprva je imel novi zavod svoj sedež v Ul. sv. Klare v Gorici, pozneje pa so ga premestili v Ul. Seminario, kjer je še danes. V vežo stavbe v Ul. Seminario je bila še pod Avstrijo vzidana spominska plošča, ki govori o požrtvovalnem Staničevem delu za gluhoneme gojence in za njihov zavod. Pozneje, verjetno pod fašizmom, ki mu ni šlo v račun priznati slovenske zasluge za ta zavod, so ploščo odstranili in kot nam je priznal sedanji ravnatelj, je skrita med staro šaro na podstrešju zavoda.

Oglasili smo se pri sedanjem ravnatelju gluhonemnice Danielu Schlagenaufiju, ki vodi zavod od leta 1970, za nekaj podatkov o sedanjem položaju in bodočih načrtih zavoda. Ravnatelj je rad ustregel naši želji in obljubil, da bo tudi poiskal spominsko ploščo o Staniču ter jo dal postaviti na dostojnejše mesto.

Staro poslopje zavoda v Ul. Seminario so po prvi vojni obnovili leta 1925 ter leta 1934 dogradili na dvorišče še novo stavbo, v kateri so sedaj učilnice in delavnice. V zavodu imajo sedaj 61 gojencev od katerih jih je 10 z Goriškega ostali po so iz Trsta, videmske in pordenonske pokrajine. Obiskujejo otroški vrtec, osnovno šolo ter imajo na razpolago še delavnice, kjer imajo možnost usposobitve za praktične obrtniške poklice.

Zavod, oziroma njegovo vodstvo, je v stalnih stikih z drugimi zavodi in šolami take vrste. Med njimi naj omenimo stike in izmenjavo izkušenj z gluhonemnico v Portorožu, s katero so si gojenci in vzgojitelji tudi že izmenjali medsebojne obiske, odnose z Zagrebom, zlasti s prof. Petrom Guberino, katerega izsledke pri pomožnih napravah tudi v Gorici uporabljajo. V dobrih stikih so tudi z gluhonemnico v Ljubljani, ki je po mnenju ravnatelja Schlagenaufija najbolje opremenjena in urejena, ter z raznimi drugimi zavodi v Italiji in inozemstvu (celo na Danskem).

Na začetku tega članka smo omenili gradnjo nove gluhonemnice. Zanjo je dobila pokrajinska uprava zagotovljenih 50 milijonov lir prispevka; že dvakrat so tudi razpisali natečaj za gradbena dela, pa jih do sedaj še nobeno gradbeno podjetje ni hotelo prevzeti. Sedaj je v teku še tretji natečaj pod novimi pogoji in upajo, da jim bo tokrat uspelo. V tem primeru bodo začeli takoj z gradbenimi deli na zemljišču od Cesti III. armata blizu kmečkega posestva pokrajinske umobolnice, ki je dovolj obsežno za ureditev vseh poslopij in potrebnih športnih naprav.

Novi zavod je predviden za 100 gojencev ter bo zadostoval za potrebe celotne dežele Furlanije - Julijske krajine. Gradnjo novega objekta bodo izvajali v dveh etapah ter je za njen prvi del Mestna hranilnica v Gorici že dala na razpolago 350 milijonov lir. Prihodnje leto, ko bo ta prvi del gradnje že v polnem teku, računajo, da bodo dobili tudi drugi del prispevka. Seveda se je izkazalo, da spričo naraščanja cen predvideni znesek 650 milijonov lir nikakor ne bo zadoščal in bo potrebna precej višja vsota. Vendar sedanje vodstvo gluhonemnice upa, da bodo tudi to dosegli in da ne bo prišlo po začetku gradenj do nepotrebnega zastoja ali zakasnitve.

Omenimo naj še, da razpolaga sedaj zavod s 13 učnimi močmi, ki vodijo otroški vrtec, osnovno šolo in delavnice za praktično delo gojencev ter da so pri svojem delu uspešni. To je tudi rezultat tesnega sodelovanja in izmenjave izkušenj z drugimi podobnimi zavodi, predvsem v Sloveniji in na Hrvaškem, kot smo zgoraj omenili. Spričo tega in zaradi svoje lege na meji različnih kultur in držav je zavod že sedaj na prvem mestu v Italiji ter ima vse pogoje, da ga bodo, ko bo v novih prostorih lahko še bolj razmahnil svojo dejavnost, tudi juridično priznali kot deželni zavod za gluhoneme, kar je dejansko že precej časa.

I. M.

● *Danes ob 15.30* bo v telovadnici Coni na Rojcah finalno tekmovanje v sabljanju, v okviru občinskih mladinskih iger. Sodeluje 11 mladeničev rojenih v letih od 1960 do 1963.

Nagraditev mojstrov dela

V Gradišču, v dvorani enoteke «La serenissima» bo v nedeljo 15. aprila ob 10.30 svečanost na kateri bodo izročili izkaznice Enal ad honorem mojstrom dela goriške pokrajine. Ob tej priliki bodo prikazali delo združenja mojstrov dela v preteklem letu.

HUDA PROMETNA NESREČA

Mlad fant se je včeraj ubil pri cestni nesreči pri Grojni

19-letni mladenič je trčil z motorjem v nasproti vozeči avtomobil - Umrl je takoj

Včeraj opoldne se je na križišču pri Grojni pripetila huda prometna nesreča, pri kateri je izgubil življenje mlad trgovski potnik Giuseppe Sergianpietri iz Gorice, Ul. Generale Papa 13, rojen 11. 6. 1954.

Po podatkih cestne policije se je nesreča pripetila prav na križišču med Ul. Ponte del Torrione in Grojno. Mladenič, ki se je peljal na motorju z evidenčno tablico GO 23188, je vozil iz Podgore proti svojemu domu pri pevmskem mostu. Z nasprotne strani, in sicer iz Ul. Ponte del Torrione, namenjen proti Podgori, je privozil Volkswagen GO 24253, ki ga je upravljal 49-letni Agostino Recco iz Ul. Slataper 3. Na ovinku je fant, verjetno zaradi velike hitrosti, zavozil na drugo polovico ceste in čelno trčil v avtomobil. Zaradi hudega udarca je Sergianpietri pri priči umrl. Po prvih pregledih zdravnikov so ugotovili, da je smrt nastopila zaradi hudih notranjih poškodb (dobil je močan udarec v pljuča) in zaradi nekaterih zlomov.

Vest o smrti mladeniča se je takoj razširila med njegovimi prijatelji in znanci, ki so ga poznali kot poštenega fanta in dobrega prijatelja. Zadnje čase je Sergianpietri nastopal z nekim goriškim modernim ansamblom.

Neuspešen podvig mestnih tatov

Včeraj zjutraj se je agentom kvesture pritožila gospodinja Loreta Zitter por. Riosa iz Ul. Manzoni 19 zaradi «obiska» tatov. V stanovanju pa niso našli ničesar, kar bi jim bilo pogodu, in so tako zapustili stanovanje brez vsakršnega plena. Zgodilo se je v sredo med 14. in 21. uro, ko v stanovanju ni bilo nikogar.

Tatovi so se vtihotapili v stanovanje skozi glavna vrata, potem pa so začeli premetavati vse pohištvo. Ker niso našli, kar so iskali (zgleda da je bil njihov cilj denar ali dragoceni predmeti), so odšli razočarani.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO!

ENEL
ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
SPOROČILO POTROŠNIKOM

Sindikalne organizacije delavcev elektriške stroke so proglasile na celotnem državnem ozemlju razčlenjene stavke v obdobju od 11.4.1973 do petka, 20. aprila.

Čeprav je ENEL sprejel nujne ukrepe, je možno, da ne bo mogel zagotoviti neprekinjene dobave toka niti za najnujnejše potrebe.

Zaradi tega vabi vse potrošnike, in zlasti industrijske, da sprejmejo potrebne ukrepe za zaščito lastnih naprav ter vse previdnostne ukrepe, ki so v tem primeru potrebni.

OB SEDANJEM KONGRESU SPD

Delavec - delničar

Velika podjetja naj bi del «povečanega dohodka» odvajala v poseben sklad - Kaj o tem meni kritika

V Hannovru se je podpredsednik SPD, Herbert Wehner, v kongresni dvorani kaki dve uri pogovarjal z nič manj kot tisoč časnikarji o raznih vprašanjih, med drugim tudi o toliko kritiziranem in hvaljenem predlogu komisije, ki ji prav on načeluje, zadevajočem udeležbo delavcev v «povečanju dohodka» koncernov in s tem vred pravičnejše porazdelitev novo ustvarjenega dohodka, tako da bi ne šel ves v žep lastnikov kapitala.

Na vse kritične pripombe je Wehner odgovarjal tako, da je s prstom pokazal na parolo, izpisano na panoju za njegovim hrbtom: «SPD gradi socialno demokracijo v naši deželi», ker je pač potrebno — je rekel v svoji obrazložitvi predloga — prenesti del «povečanja dohodka» na delavce tudi zato, ker so s svojim izjemnim prispevkom po vojni dvignili gospodarstvo iz ruševin.

Sleherno podjetje v ZR Nemčiji, katerega dobiček presega 400.000 mark letno (dobiček, ki je obdavčen), je dolžno po omenjenem predlogu komisije prenesti del tega dobička (v obliki delnic ali podobno) v poseben fond, tako da bi skupna vsota dosegla letno pet milijard mark. In ker računajo, da je takih podjetij okrog 26 tisoč, potem bi računsko prišli tudi do odstotka «povečanja dobička», ki bi ga bilo treba vplačati v fond. Fond (šlo bi za mrežo fondov po vsej deželi) bi na osnovi te vsote izdajal tako imenovane «certifikate» (neka vrsta obveznic), in sicer brezplačno vsem zaposlenim, katerih letni dohodki ne bi presegali 24.000 mark za neporočene oziroma 48.000 mark za poročene. Te «certifikate» bi lahko delavci vnovčili in začeli trošiti šele po sedmih letih.

Fond bi svoje kapitale po načelih bančnega poslovanja posojal za potrebe financiranja javnega standarda, to se pravi v korist skupnih potreb. Upravljal bi ga odbor od treh do devetih članov, ki bi ga volili lastniki «certifikatov». Nadzoroval bi delo fonda, imenoval vodstvo (predsedstvo) ipd.

Taka oblika udeležbe delavcev v «povečanju lastnine» podjetja bi koristila tako lastnikom kapitala kot delavcem. Na tak način bi bila pravičnejša in bolj socialno razporejena novo ustvarjena vrednost — pravi komisija — ker je zdaj gospodarska moč osredotočena v majhnem številu rok.

Kritiki so na ustrezni naslov poslali svoje popravke oziroma dopolnila. Tiste, ki so samo delno odstopali od koncepcij komisije, je ta delno osvojila, nekatere je odposlala socialdemokratski skupini Bundestaga «v preučitev», one povsem nasprotne, pa je zavrnila.

Koncepcijo zavrnjenih predlogov bi utegnil ilustrirati amandma št. 13 organizacije Hessen - jug, ki pravi: organizacija SPD tega rajona predlaga, da bi se vlada in parlamentarna skupina SPD odpovedali načrtu o udeležbi delavcev v «povečanju dohodka» in da namesto tega raje izvelje davčno reformo, sprejeto na kongresu SPD novembra 1971, kakor tudi, da se zavzameta za razširitev delavskega soodločanja. Obrazložitev: visoko koncentracijo kapitala v ZR Nemčiji (l. 1966 — 74 odst. proizvodnega kapitala v rokah 1,7 odst. prebivalstva) ni mogoče zaustaviti z minimalno udeležbo delavcev v «povečanju»: na ta način sploh ni mogoče rešiti osnovnih problemov koncentracije lastništva nad sredstvi za proizvodnjo. Pri tem sta lahko v pomoč edinole razširitev delavskih pravic glede soodločanja in pa večja družbena kontrola. Predlog komisije ustvarja samo iluzije o nekakšni ekonomski neodvisnosti ter namišljeni varnosti delavcev, pri čemer se poraja psihologija majhnih kapitalistov-delničarjev.

Podobni predlogi so prišli od več organizacij. V vseh je postavljena zahteva, da je treba zavreči predloženi načrt in da naj se SPD zavzame (preko vlade in parlamentarne skupine) za izvedbo sprejete davčne reforme (ostrejša obdavčitev visokih dobičkov, dividend in dohodkov v korist javnega standarda) ter razširitev delavskega soodločanja.

Komisija je svoje stališče formulirala takole: «Predlog ni sprejet, ker predstavlja napačno alternativo».

Nadvse zanimivo je, da je malo manjkalo, da ni bil tudi načrt, ki ga predlaga sindikalna organizacija, zavrnjen na zadnji seji Zveznega odbora združenih sindikatov (najvišje telo med dvema kongresoma) dne 4. aprila. Gre za načrt, ki je povsem enak onemu, ki ga predlaga komisija Herberta Wehnerja. Rezultat: 55 «za» in 52 «proti». Proti so glasovali predstavniki največjih sindikalnih organizacij - kovinarjev, javnih in komunalnih delavcev, prevozništva, poštarjev ter delavcev in nameščencev s področja znanosti in izobraževanja.

Prvič se je zgodilo, da je bil sprejet neki predlog, proti kateremu so glasovali predstavniki največjega in najvplivnejšega sindikata kovinarjev. Kritiki obravnavanega modela menijo, da predstavlja napačno pot, ker ustvarja pri delavcih iluzije majhnih kapitalistov in stvarno otežkoča borbo sindikatov

To sprejetje sindikalnega načrta bi imelo za cilj, pravijo komentatorji, pomagati omenjeni komisiji SPD, da bi kongres osvojil njen predlog, ker je pač enak sindikalnemu. To se bo verjetno tudi zgodilo.

ENO IZMED PROTISLOVIJ SODOBNE CIVILIZACIJE

Potencialna nevarnost tankerskega brodovja

Na svetu imamo petrolejskih ladij za 400 milijonov ton nosilnosti
Na samem Baltiku v desetih letih 268 večjih in manjših «incidentov»

O nevarnostih, ki jih predstavlja sodobno življenje na okolje ali na tako imenovani življenjski ambient, smo že velikokrat pisali, saj je to tako rekoč tema dneva. S tem problemom se ukvarjajo danes v najrazličnejših krogih, tako znanstveniki kot politiki, pa tudi ekonomisti. Vzemimo na primer vprašanje onesnaženja morij, pa naj gre za tako imenovana zaprta morja ali za oceane. V konkretnem primeru pomislimo na gostinstvo v Sredozemlju, na stotine milijard, ki so jih in jih še vedno vlagajo v hotelske objekte ob morju, ki mu grozi nevarnost, da v razmeroma kratkem času, v desetletje dveh postane že mrtvo morje. Računi in to temeljiti in točni govore, da Sredozemsko morje ne bo zdržalo dveh desetletij, če se ne bo kaj temeljitega ukrenilo proti nevestnosti ali celo neodgovornosti tistih, ki jim je na skrbi tudi to vprašanje. Pri tem se jemljejo v poštev odplake mest in industrije predvsem pa odtakanje nafte iz tankerjev pri izplakovanju cistern itd.

Pa ne gre zamo za nevestnost posameznikov, pač pa za ves sistem, rekli bi celo za našo družbo.

V zvezi s tem bomo navedli le nekaj zelo konkretnih podatkov, ki dajo misliti. Res je, da v tako imenovanem civiliziranem svetu vsakdo teži za tem, da se motorizira, res je tudi, da sodobna tehnologija odklanja na primer premog in raje uporablja nafto in njene derivate kot pogonsko silo. Toda petrolejska mornarica postaja nevarno velika. Mislimo pri tem na vse ladje, ki prevažajo nafto in njene derivate. Konkretne številke: Na vsem svetu je že okoli 60 tisoč ladij, ki so namenjene izključno prevozu nafte in njenih derivatov. Med temi so majhni tankerji pa tudi ogromni tankerji, pravi velikani. Nič manj kot 230 petrolejskih ladij velikank z nosilnostjo nad 200 tisoč ton že pluje po oceanih. Skupna nosilnost vsega petrolejskega brodovja je že 400 milijonov ton.

Računi brodarskih družb pravijo, da je vsak dan «na poti» okoli 100 milijonov ton nafte in naftnih derivatov. Če upoštevamo dejstvo, da se je v zadnjih dveh desetletjih obseg transporta nafte po morju povečal za 7-krat, pomislimo, kolikšne količine nafte bodo «na poti» čez deset, čez dvajset let.

Zakaj navajamo te podatke? Za to, da bi prikazali, kolikšna nevarnost grozi morju, tudi oceanom, ob tolikšnem pomorskem prometu. Komaj nekaj več kot eno desetletje je, ko je tanker «Torrey Canyon» nasedel na čeri in se je zlilo v Atlantik južno od Anglije, kakih sto tisoč ton nafte. Tedaj je vsa zahodna Evropa dvignila glas, ker je nafta pokvarila za nekaj mesecev plaže severne Francije in predvsem južne Anglije. Tehnična fakulteta v Helsinkih pa je zbrala podatke o sicer veliko manjših zato pa zelo pogostnih «incidentih» petrolejskih ladij v Baltiškem morju. Baltik je prav tako zaprto morje, kot je zaprto Sredozemsko morje. Razlika med njima je le v tem, da je Baltiško morje nekoliko bolj odprto in bolj hladno, zato s turističnega vidika manj pomembno. Ker pa trenutno ne razpolagamo s podrobnimi podatki za Sredozemsko morje, boma navedli podatke, ki veljajo za Baltik, podatke, ki so jih zbrali na tehnični fakulteti v Helsinkih in ki pravijo, da je bilo v desetletju 1960 - 1970 na Baltiku nič manj kot 268 «incidentov» s petrolejskimi ladjami.

Japonski strokovnjaki so izračunali, da petrolejska ladja, ki doživi kakršenkoli manjši incident, izgubi 7 odst. tovora. To se pravi, da v poprečju iztoči v morje 7 odst. svojega tovora. Konkretni računi za Baltik pravijo, da se iztoči iz petrolejskih ladij v morje v podobnih primerih na leto 6.600 ton nafte. V desetih letih pomeni to 66.000 ton nafte. To pa sta že dve lepi petrolejski ladji po 33 tisoč ton nosilnosti, ali že šest desettisočtonskih petrolejskih ladij. Japonski in finski strokovnjaki so izračunali tudi naslednje: pri manjših incidentih, pri pretakanju nafte, nadalje pri izpiranju cistern se izlije v morje nadalje v poprečju od 3,9 do 6,5 milijona ton nafte na leto. Ta količina nafte more prekriti s tenko vendar za nekaj časa neprodušno plastjo nafte površino petih milijonov kv. km. Če pomislimo kolikšna površina morja je s tem vsaj za nekaj časa «zadušena», ni nič čudnega, če strokovnjaki z zaskrbljenostjo gledajo v bodočnost.

Ker živimo ob morju, ki je med najbolj prizadetimi in najbolj ogroženimi, je samo ob sebi razumljivo, da bi nas takšni in podobni podatki morali zaskrbljati. Predvsem pa bi morali zaskrbeti tiste, ki bi jim morala biti javna blaginja na skrbi tudi s te strani.

Žal pa se o tem veliko piše in govori, strokovnjaki često pozivajo k razsodnosti. Vendar ostane vse le glas vpijočega v puščavi, kajti interesi posameznikov in družb so močnejši.

V FRANCOSKI STROKOVNI REVIJI BEREMO

Tudi na Kitajskem mnogo za - vojsko

Kar deset odst. nacionalnega dohodka gre za obrambo
Velikanski napori za dosego najmodernejših sredstev

PARIZ, 12. — V svetu protislovij ne preseneča niti to, da se zelo naglo oboroževanje tudi tiste dežele, ki še najbolj govore o nujnosti razorožitve. Res je sicer, da moraš «z volkovi tuliti», toda to še ne opravičuje pravega tekmovanja v oboroževanju, če je hkrati tudi res, da se razmere v svetu sicer počasi pa vendarle nekako boljšajo. Sicer pa prepustimo besedo podatkom, kot jih navaja francoski polkovnik Mainguy v svoji študiji o oboroževanju Ljudske republike Kitajske, v študiji, ki jo je objavil v reviji francoske armade.

Francoski strokovnjak pravi, da se oboroževanje Kitajske naglo veča in izpopolnjuje zato, ker se oboroževanju posveča izredna pozornost. Kitajski vojaški proračun se je v zadnjih sedmih letih podvojil in znaša že 8 do 9 tisoč milijard lir v naši valuti, kar naj bi bilo 10 odst. kitajskega nacionalnega dohodka. To pa je izredno visok «davek», ki ga mora kitajsko ljudstvo plačevati za svojo varnost.

Francoski polkovnik pri tem poudarja, da se kitajska oborožitev tudi vedno bolj izpopolnjuje na račun najsodobnejšega orožja. V zvezi s tem konkretno navaja, da ima Kitajska na razpolago dovolj urana 235 in plutonija 239, da more izdelati najmanj 300 atomskih oziroma vodikovih bomb. Polkovnik Mainguy pri tem pravi, da razpolaga Kitajska že z vrsto balističnih raket z dometom do 1500 km. Te rakete imajo atomske glave z rušilno močjo «več desetin kiloton». Kitajska pa se s tem ne zadovoljuje, kajti prav sedaj «se zaključuje gradnja "nove generacije" balističnih raket». Gre za vrsto raket z jedrskimi glavami, ki lahko dosežejo cilj na razdaljo 3000 km, to se pravi, da je domet teh raket dvakrat večji kot domet pravkar omenjenih raket iz «prve generacije».

Tudi to pa kitajskih obrambnih krogov ne bo zadovoljilo. Po pisanju francoskega polkovnika bo Kitajska že leta 1975 razpolagala z medcelinskimi raketami. Že sedaj pa ima v vesolju dva umetna satelita, ki krožita okoli Zemlje že dve leti, v programu pa imajo Kitajci še druge umetne satelite, ki naj bi služili telekomunikacijam pa tudi vohunski službi ali tako imenovanim «raziskovalnim nalogam ali načrtom».

Če Kitajska posveča tolikšno pozornost moderni oborožitvi, je glavna teža njene obrambne moči vendarle posvečena kopenski vojski. Francoski polkovnik meni, da ima Kitajska najmočnejšo ali vsaj najštevilnejšo kopensko vojsko na svetu. Kitajska pehota šteje 5 milijonov mož, ki pa je ščeni v 150 divizijah. K tej redni vojski pa je treba dodati še tako imenovano ljudsko milico, ki šteje 5milijonov mož, ki pa je ne smemo jemati kot redno vojsko, pač pa je to vojska prostovoljcev, ki je «na razpolago» le za izjemne primere.

Za kitajsko pehoto še ne moremo reči, da bi bila kdove kako moderno opremljena, vendar pa razpolaga s precejšnjo mehanizacijo in z dokajšnjim številom tankov, med katerimi je tudi veliko 50, 60 in celo 62-tonskih velikanov. Ker je Kitajska proizvodnja tovrstnega orožja precejšnja, gre precej tega tudi v izvoz.

V smislu pekinške «pingpong» politike z ZDA, kitajska vojska ne vidi potencialnega sovražnika v zaveznikih Čankajškove Formoze, pač pa v Sovjetski zvezi. To dokazuje tudi dejstvo, da je kitajsko obrambno ministrstvo razporedilo ob sovjetskih mejah kar tretjino vse svoje vojske — 45 divizij.

Kitajsko vojaško letalstvo razpolaga s 4.000 letali, od katerih je 2.700 sovjetskega izvora. Gre za 1.700 letal vrste mig-17 ter 1.000 letal vrste mig-19. Nadalje ima Kitajska večje število svojih letal F-9, ki jih kitajska industrija od 1971 gradi sama.

Kitajska vojska razpolaga tudi z bombniki sovjetskega izvora, hkrati pa gradi tudi domače bombnike, le da jih more zgraditi komaj kakih 30 na leto.

Kitajska vojna mornarica je sicer najmočnejša vojna mornarica na azijski celini, vendar je to razmeroma šibka mornarica, če jo primerjamo z mornaricami velikih sil Zahoda ter s sovjetsko vojno mornarico. Toda tudi na tem področju se Kitajcem mudi in se posvečajo zadnje čase predvsem podmornicam, tudi atomskim.

Prejeli smo

PARALELE '73 — 1. številka. Urejuje uredniški odbor. Izdaja EPID — Biro za marketing, založništvo in poslovne storitve, Ljubljana, Celovška 25.

GIORNALE CRITICO DELLA FILOSOFIA ITALIANA. Letnik 51, zvezek III. Izdaja založba Sansoni - Firence.

POLITICA. Letnik 19, štev. 11, april 1973. Uredništvo in uprava - Firence - Via della Fortezza 6.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Lidvina Luketa v Tergeste

Galerija «Tergeste» ma tokrat v gosteh zagrebško umetnico Lidvino Luketo, ki je prinesla v Trst na ogled vrsto olj, v katerih prikazuje različne primerke prabitnosti dalmatinske arhitekture, predvsem arhitekture dinarskega Krasa. So to v pretežni meri razgledi kamenitih hiš in ulic dalmatinskega mesteca Primoštena.

Tam je namreč Lidvina Luketova nedavno ustanovila umetniško kolonijo, ki ji predseduje in tudi uspešno vodi. Predlanskim pa je slikarka prejela v Zagrebu, ob razstavi cvetja, dve nagradi in sicer nagrado Gornjega mesta ter nagrado dnevnika «Večernji list» za njeni dve podobi cvetja.

Je pa umetnica v prikazanih oljih prilagodila svoj slikarski način trpki lepoti krajev, ki se blešči pod ostrim soncem dalmatinskega poletja, ko tam na morju in ob morju preživlja svoje počitnice. Lidvina Luketa je slikarka, hkrati pa tudi vzgojiteljica in znana mladinska pesnica in pisateljica. Njena olja imajo svojstven izraz pristnosti krajev, v katerih so nastala. Barvni namazi potez so debeli in hkrati gosti, skoro nekako okorni in s hrapavo nadvišno površino, nekako tako, kot je hrapavo tudi kamenje, iz katerega so zidane preproste dalmatinske hiše. Slednje se na njenih slikah nekako nerodno tišče druga k drugi, kot v dalmatinskih naseljih, druga nad drugo rastejo, kot so dejansko nastajale hiše v dalmatinskih naseljih in mestecih skozi stoletja, ko so jih Dalmatinci gradili dejansko v potu svojega obraza. Okostenelost časa sicer gleda iz temin oken in vež, toda bujno zelenje drevja še vedno priča, da v njih življenje teče dalje, da z beneškega zvonika še vedno zvonovi, da hlevi še niso prazni, da se v pekovski ulici se vedno peče kruh.

Mir, ki diha s teh podob, je mir popoldanskega počitka pod dalmatinsko sončno pripeko, ki se kopiči in stopnjuje v belini kamenitih sten in čeri ter opečnatih streh. Prav zato Jurai Baldani v uvodni besedi kataloga tenkočutno ugotavlja, da je slikarstvo Lidvine Luketove čustveno vezano na moč kamenja in na silo sonca in da je umetnica svoje veselje in svojo žalost, pa tudi svoje sanje vnesla v te podobe dalmatinske arhitekture, že v nekakšne portrete teh dalmatinskih hiš, ki bi jih mogli primerjati človeškim bitjem.

MILKO BAMBIČ

* * *

V soboto, 14. t. m. ob 18 uri bo v novi tržaški umetnosti galeriji «Forum» v Ul. Coroneo 1. odprl razstavo svojih skulptur Carlo Zauli, ki bo razstavljal do 3. maja. Carlo Zauli je znan italijanski kipar; po rodu je iz Faenze, kjer se je rodil pred 47 leti, študiral na umetnostnem inštitutu in kjer tudi živi in deluje. Doslej je imel že 16 osebnih razstav in od 1951, ko je začel razstavljati nobil do sedaj že kakih dvajset večjih priznanj in nagrad. med katerimi je tudi zlata kolajna predsednika republike ob mednarodni razstavi Gualdo Tadino.

NA FILMSKIH PLATNIH

Freddie Francis:

«Tales from the Crypt»

Angleškega specialista grozljivke Freddiea Francisa smo zmerno cenili filma «Le 5 chiavi del terrore» in «Il giardino delle torture», ki sta združevala epizodično strukturo z okvirno zgodbo in sta povezovala grozo z ironijo. A že tam smo imeli čisti profesionalizem.

«Tales from the Crypt» (Racconti dalla tomba, 1972) obnavlja prejšnjo shemo; ob tem filmu, ki je sestavljen iz petih epizod, posnetih po grozljivih stripih, pa se tudi precej dolgočasimo. Fantastične prvine so brez vsakega elana, brez prave fantastike; ohranja se le stereotipni mehanizem. Igrajo Ralph Richardson, Joan Collins, specialist žanra Peter Cushing, Robin Phillips in Patrick Magee, ki smo ga občudovali v Brookovem «Marat - Sade» in v Kubrickovem «A Clockwork Orange».

Sergej Verč in Boris Mihalič v Arkadija Leokuma drami «Sovražnika?», s katero bo Slovensko amatersko gledališče nastopilo nocoj v Slovenkem dijaškem domu v Trstu

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne bodite pesimisti: zaupajte v lastne sposobnosti. Samo tako boste premostili težave. Prijetno pismo.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ne sramujte se povpraševati za nasvet osebe, ki vedo več kot vi. Nekaj težav v ljubezenskih odnosih.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Umetniški navdihi s pozitivnimi posledicami. Dosegli boste zaupanje osebe, ki vas ljubi.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Moralno in materialno zadovoljstvo po opravljenem delu. Bežni spori z družinskimi člani.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Pomoč vplivnih in nezainteresiranih oseb. Verjetna sprememba mnenja o osebi, ki vas zanima.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ostanite zvesti svojemu programu, če hočete doseči cilj. Razširili boste krog prijateljev.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Pozor pred površnimi ocenami. Pretiran ponos vas lahko spravi ob veljavo in ugled.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Srečno obdobje za osebe, ki potujejo. Vaše odločitve bodo visoko cenjene. Presenečenje.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Zaključek neprijetnega spora med prijatelji. Osvobodite srce neprijetnih misli.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Samo z lastnimi silami boste kos mnogim problemom. Zaskrbljeni boste zaradi zdravja v družini.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vaše pobude bodo vznemirile predpostavljene. Treba bo biti kos težkemu položaju.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Še v teku dneva boste doživeli pravo presenečenje. Vaš vpliv na mlajše bo odločilen za njihov razvoj.

V FILMSKIH KROŽKIH

Filma Wernerja Herzoga v «Goethe Institutu»

Nemški inštitut za kulturo «Goethe Institut» (Ul. Coroneo 15) bo v sodelovanju z La Cappella Underground predvajal v izvirniku dva filma zanimivega predstavnika novega zahodnonemškega filma Wernerja Herzoga, ki se je že uveljavil z raznimi deli, med katerimi je film «Anche i nani hanno cominciato dal nulla».

Danes, v petek 13. aprila ob 21. uri bo na sporedu Herzogov film «Land des Schweigens und der Dunkelheit» (Terra del silenzio e delle tenebre, 1971), ki je nastopil na zadnjem festivalu v Cannesu. V torek 17. t. m. ob 21. uri bodo predvajali novi režiserjev film «Aguirre» (L'ira di Dio, 1972), v katerem igrata Klaus Kinski in znani režiser Ruy Guerra. Ta film bodo prikazali na prihodnjem festivalu v Cannesu.

S. G.

RADIO TELEVIZIJA

PETEK, 13. APRILA 1973

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Šola; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Šola; 18.50 Slov. skladatelji; 19.10 Liki iz naše preteklosti; 19.20 Zbor in folklora; 20.00 Šport; 20.35 Delo in gospodarstvo; 20.50 Koncert; 21.30 Ples; 22.05 Zabavna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Pisana glasba; 9.00 Glasbena galerija; 10.00 Melodije; 11.15 Saksofon in orkester; 11.30 Glasba in pesem; 11.45 Polke in valčki; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Tretja stran; 14.50 Juke box; 15.00 Klavirske skladbe; 16.40 Zborovsko petje; 17.00 Tops - pips; 17.45 Kulturna panorama; 18.00 Glasbeni cocktail; 19.00 Zborovsko petje; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Top - hits; 21.30 Simf. koncert; 22.35 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Reportaža; 11.20 Kratki teden: iz Turina; 13.15 Ansambel Rolling Stones; 13.27 Strnjena komedija; 14.00 Plošča za poletje; 15.10 Program za mladino; 17.05 Sončnica; 19.10 Sindikalno ekonomska panorama; 19.25 Operna glasba; 20.20 «Andata e ritorno»; 21.15 Koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pojeta Patti Pravo in Jose Feliciano; 8.40 Melodrama; 9.15 Orkester; 9.50 Nadaljevanka: G. Mazzini; 10.05 Plošča za poletje; 12.40 «Alto gradimento»; 13.00 «Hit parade»; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno - govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.45 Telefonski pogovori; 20.50 Plošče; 22.43 Nadaljevanka: «Quo vadis?».

III. PROGRAM

10.00 Koncert; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.15 Glasba skozi čas; 13.30 Dvorak, Poulenz in Gershwin; 14.30 Plošče resne glasbe; 15.10 Češki kvintet na pihala; 15.55 Mozartova simf. glasba; 17.20 Enotni razred; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.15 Prirodoslovje.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 8.05 Radijska šola: Kako ozeleni gozd; 9.35 Otroške skladbe in pesmi; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Zinka Kunc v Verdijevem Otellu; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domači ansambli; 13.30 Priporočajo vam . . .; 14.10 Otroške pesmi; 15.40 Pihalni instrumenti; 16.00 «Vrtiljak» 16.40 Orkester Antony Wood; 17.10 Operni koncert; 17.50 Človek in zdravje; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Signali»; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel B. Kovačiča; 20.00 «Naj narodi pojo»; 20.30 «Top pops 13» 21.15 Oddaja o morju; 22.15 Iz logov domačih; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz.

ITAL. TELEVIZIJA

9.30 Šola; 12.30 Monografije; 13.00 Ob 13. uri; 13.30 Dnevnik; 14.00 Tuji jeziki; 15.00 Šola; 17.00 Program za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 18.20 Nabožna oddaja; 18.45 Jazz na konservatoriju; 19.15 Ameriško življenje; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Aktualnosti; 22.00 Hokej na ledu: Sovjetska zveza — Češkoslovaška; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Kol. dirke; 18.45 Pedagoški problemi; 19.30 Kol. dirke; 21.00 Dnevnik; 21.20 Goldonijeve nove komedije.

JUG. TELEVIZIJA

9.30, 14.40 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 16.55 Veseli tobogan; 17.25 Svetovno hokejsko prvenstvo skupine A srečanje SZ — ČSSR; 19.45 Risanka; 20.00, 22.55 TV dnevnik; 20.25 S TV kamero v kolektivih; 20.35 P. Buck: Dobra zemlja.

KOPRSKA BARVNA TV

17.30 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: 20.15 Poročila; 20.30 Nihče ne sme vedeti; 21.20 Monstrum — kratek film; 21.30 Zabavno glasbena oddaja.

Branko Marušič:

VELIKI TOLMINSKI PUNT LETA 1713

7.

Med tem ko so se furlanski kmetje spočetka izrekli proti upornikom, so dogodki maja meseca odmevali tudi v bližnjih furlanskih krajih v okviru habsburških državnih meja. 8. maja 1713 sta mitničarja pri Svetem Ivanu (?) pri Zagraju (San Giovanni di Sagrado) poročala o vsakodnevnih grožnjah kmetov, da ne bodo plačevali drugega kot tisto, kar je bilo od nekdaj običaj, in da bodo porušili mitnico v Zagraju. Mitničarja sta v svojem poročilu omenila nastop Luke Kruliza verjetno iz Villanove pri Fari ob Soči (morda pa tudi iz Nove vasi pri Opatjem selu).

Vsi ti dogodki in oni, o katerih bo kasneje še govor, kažejo, da se punt, ki so ga konec marca začeli Tolminci, ni več odvijal spontano. Iz enega žarišča v deželi jih je sedaj postalo nekaj, ali točneje celotna dežela je valovala v nemiru. Iz prvotnih namenov puntarjev, da obračunajo predvsem z izkoriščevalskim in nasilnim davkarjem Bandlom, so sedaj cilji splošnega upora dobili za ves dotedanji potek upora novo vsebino — upor proti fevdalnemu redu, kar je bila značilnost prejšnjih uporov slovenskega kmeta.

V prvi vrsti so bile tarča kmečkih napadov mitnice, ki so predstavljale tisti najbolj očitni vsakodnevni stik kmeta s predstavniki oblasti. Pri tem so kmetje naleteli s svojimi akcijami na odmev pri meščanstvu, saj so na primer goriški odborniki v pismu 6. maja 1713 cesarju sporočali o stikih med kmeti in «goriškim ljudstvom», ki da kmete vzpodbuja, kadar pridejo v mesto in čeprav je glavarjev namestnik s posebnim ukazom prepovedal stike, ta prepoved ne more v ljudstvu ugasniti zlega duha.

Pa še ena zanimiva ugotovitev: Če je bil spočetka punt omejen na kraje, kjer je prebivalo slovensko ljudstvo, se je poslej razširil tudi na neslovenska področja; dobival je pravo podobo socialnega boja podložniškega razreda. Fevdalci so se v strahu zatekali v Gorico in Trst. Deželna oblast je rotila cesarja, naj pohiti z vojaško pomočjo; če se Gorica ne bo branila, «je nevarnost, da se tudi ostala dežela odtegne dolžni pokorščini».

Števerjanski grad v 17. stoletju

Goriško mesto se je resno pripravljalo na obrambo, prosilo je za pomoč v denarju; glavarjev namestnik pa je prosil za dovoljenje, da se smejo v Lokah in v gozdu Panovec sekati hrasti, da bi s tem lesom bolje uredili mestne obrambne naprave. Strah pred prihodom kmetov je oplazil tudi Trst, odkoder je mestno svetovalstvo 7. maja 1713 v zvezi z napadom na devinski grad poročalo, da so puntarji grozili, da vdrejo v Trst, da porušijo hiše davkarjev soli in zakupnika davkov na meso

Podobno je istega dne sporočal na Dunaj tržaški glavar Strassoldo. Vest o napadu na Devin je v Trst prinesel župan iz Sv. Križa pri Trstu. Uporniki so zahtevali stare devinske urbarje, govorili so, da pojdejo do gradu Švarcenek, da bodo združili podložnike tržaške okolice in skupaj napadli mesto, da bi se tako rešili težav v zvezi z davki od soli in mesa. Tudi tržaško mesto se je znašlo nepripravljeno pred morebitnim vdorom. Tržaško glavarstvo je 7. maja 1713 sporočalo dvornemu svetu o popolni vojaški nepripravljenosti mesta.

GIBANJE UPORNIKOV RIHEMBERŠKE, DEVINSKE IN ŠVARCENEŠKE GRAŠČINE

Le mimogrede so bila že omenjena uporna žarišča na širšem področju Krasa in Vipavske doline. Gibanje upornikov predvsem rihemberške, devinske in švarceneške graščine je bilo tolikšno, da bi jih lahko samostojno obravnavali tudi zato, ker sta potek in vsebina upora prinesla nove elemente v gibanje, ki so ga sicer Tolminci začeli, pa tudi zasejali po teh krajih.

Omenili smo že, da so konec aprila, natančno 27. aprila 1713, prišli Kraševci — podložniki rihemberške gosposčine — pred glavarjevega namestnika grofa Strassolda. Prišli so zato, da bi dobili avtentično kopijo dokumenta, s katerim je Strassoldo po deželi razglašal, «da on ne bo v bodoče dovolil nobene zaplembe na zahtevo zakupnika Bandla vse do drugačne odredbe Njegovega Veličanstva, naročujoč dolžno zvestobo Najvišjemu gospodu, kateremu je tudi najponižneje prikazal, da ni mogoče nadaljevati z davkom, ki tako presega moči te revne dežele.» 3) (S tem je posredno ohranjena vsebina dokumenta, o katerem je Strassoldo poročal na Dunaj in ga je izdal za to, da pomiri kmete).

V Komnu je ta dokument glavarjevega namestnika župnik Gregor Abram napačno prebral oziroma razumel, češ da vsebuje oprostitev vseh kmečkih bremen Prav zato so rihemberški podložniki, zbrani v Komnu na semanji dan 24. aprila 1713, sklenili, da njihovo odposlanstvo prinese iz Gorice avtentični dokument. V poslanstvu, ki je pri Strassoldu zaman iskalo takega dokumenta, so bile zastopane vasi Rihemberk, Komen, verjetno Mali dol, Škrbina, Sveto, Ivanji grad, Kobjeglava, Gabrovica, Volčji grad in Pliskovica. Kmetje so nato vložili prav tožbo ne le proti Bandlu, marveč tudi proti svojim zemljiškim gospodom. S tem so rihemberški podložniki dali prvotnemu vzgibu in gonilu punta novo vsebino: ne le upor proti nasilnemu davčnemu izterjevalcu in novim davkom, marveč proti dolžnostim in dajatvam, ki so bile zapisane v urbarjih. Skratka šlo je za zahteve, ki so jih izpričevali starejši kmečki puntl.

Rihemberški kmetje so se kmalu združili v kmečko zvezo. Niso se menili za graje in ugovore grofa Strassolda, «da se ne smejo zbirati in da se morajo pokoriti kakor v preteklosti, če se hočejo ogniti cesarski nemilosti.» 3) Svoji zvezi so postavili trdno organizacijsko osnovo. Tako so se morali njeni člani zbirati na plat zvona, vsi so se morali zavezati, da se ne bodo pokorili zemljiškim gospodom in jim plačevali dajatev; svojo zvestobo so obljubljali pred cerkvijo.

(Nadaljevanje sledi)

NAMIZNI TENIS — NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Japonci so imeli včeraj slab dan

Pri Jugoslovanih ni bilo večjih presenečenj V italijanskem taboru vrsta porazov

(Od našega dopisnika)

SARAJEVO, 12. — Današnji dan svetovnega prvenstva je bil nesrečen za Japonce. 21-letni prvak Takašima je zgubil dvoboj z Rusom Gomozkovim brez borbe ker zaradi poškodbe prsta ni mogel nastopiti. Drugi japonski mojster bele žogice Hakegava je nepričakovano zgubil v borbi z Angležem Nealom z 2:3, ostali trije Japonci Imano, Tasaka in Kono so premagali svoje nasprotnike. Od devetih Jugoslovanov se jih je sedem uvrstilo v nadaljnje kolo. Izpadli so Kosanović, ki je zgubil z Imanom (Jap.) z 1:3 in Živanović, ki je zgubil z Madžarom Gergelyem z 0:3. Ostali Jugoslovani (Karakašević, Stipanović, Klinger, Savnik, Čordaš, Šurbek in Korpa) so premagali svoje nasprotnike.

Jugoslovanke so prav tako (z razliko od Samardžičeve, ki jo je premagala Čehinja Filhanova z 1:3) uspešno prebrodile tretje kolo. Baničeva, Korpa, Jelerjeva in Reserjeva so namreč premagale svoje nasprotnice.

Italijani nimajo uspeha. Pri moških parih Bosi — Giontela sploh ni nastopil in je bil izločen brez borbe. Marconijevo je premagala Novozelandka Sagarty z 0:3, ženski par Marcone — Milič je podlegel holandskemu paru Mieka — Van der Laan z 0:3. Uspešen je bil danes v prvem kolu edino par Malesci — Bosi, ki je premagal lukemburško dvojico Krier — Scheyel s 3:1.

Nekateri drugi pomebni rezultati: Bengtsson (Švedska) — Liech (Z. Nem.) 3:2, Schöller (Zah. Nem.) — Gefitsh (Wales) 3:4, Sarhojan (SZ) — Averson (Wales) 3:0, Martin (Fr.) — Baureger (Avstrija) 3:1, Ju Ji Ce (Kitajska) — Persson (Šved.) 3:0, Li Ko Liang (Kit.) — Oya (Jap.) 3:0, Secretin (Fr.) — Danton (ZDA) 3:0.

Jugoslovanski ženski par Samardžić — Čordaš in Batinič — Fabrista dospela do tretjega kola kjer ju je izločil holandski, oziroma bolgarski par. V četrto kolo se je uvrstil ženski par Korpa — Jeler, ki je premagal avstrijsko žensko dvojico Wagner — Bogler s 3:0. Prav tako je bil uspešen moški par (drugo šolo): Mešaros — Živanović (Jug.) — Foldi — Heri (Sovjetska zveza) 3:2.

B. B.

OBVESTILO

PD Ivan Cankar prireja jutri, 14. t. m. tretji šahovski brzoturnir za trofejo «Petih turnirjev». Tekmovanje bo v društveni dvorani s pričetkom ob 20.30, vpisovanje pa bo odprto pol ure pred začetkom samim. Vabljeni!

S. Anna (na sliki med tekmo z Domiom) se bo morala v borbi za napredovanje v 2. AL pomeriti v dodatnem srečanju še s Costalungo

NOGOMET

TEDENSKI PREGLED MLADINSKIH PRVENSTEV

Primorje s težavo remiziralo s šibko Costalungo

Brežani med začetniki nimajo možnosti za večji premik proti vrhu lestvice

MLADINCI

A SKUPINA

Tudi v nedeljo je Primorje razočaralo, saj je komaj remiziralo s šibko Costalungo. Prosečani so zaigrali medlo in nepripravljivo na vsej fronti, posebno v obrambi. Edina pozitivna nota srečanja sta bila oba Miličeva zadetka.

V ostalih tekmah je Don Bosco odpravil žilavo enajsterico Libertasa od Sv. Sergija s pičlim 1:0, veliko presenečenje pa predstavlja remi Giarizzol s sicer šibkimi Campanellami. Na lestvici tako vodita Don Bosco in Giarizzole, ki imajo kar tri točke prednosti nad Libertasom od Sv. Sergija.

V prihodnjem kolu se bo srečalo Primorje z Rosandro. Obe ekipi doslej nista zadovoljili in sta zaigrali pod pričakovanji. Zato bo nedeljska tekma izredno važna za obe moštvi. V nedeljo bo brez dvoma najzanimivejši spopad med prvouvrščenima Don Boscom in Giarizzolami, medtem ko bi morala Costalunga nadkriliti Campanelle.

IZIDI: Libertas Sv. Sergij — Don Bosco 0:1, Giarizzole — Campanelle 1:1, Primorje — Costalunga 2:2. Rosandra je počivala.

LESTVICA: Giarizzole in Don Bosco 8, Libertas Sv. Sergij 5, Rosandra in Primorje 4, Costalunga 2, Campanelle 1.

PRIHODNJE KOLO: Primorje — Rosandra, Campanelle — Costalunga, Don Bosco — Giarizzole. Libertas Sv. Sergij bo počival.

B SKUPINA

Union je zgubil tudi v nedeljo. Libertas Rocol se je predstavil na igrišču s samo desetimi igralci, kljub temu pa je osvojil celotni izkupiček. To jasno dokazuje, da so Podlonjerci v težki krizi. Predvsem jim manjka vratar, ki bi z zanesljivimi posegi utrdil celotno obrambno vrsto. Sredina igrišča igra preveč nepovezano, napadalci pa so v ključnih trenutkih neodločni pri streljanju na nasprotnikova vrata. Zato je razumljivo, da je Union še vedno na zadnjem mestu, brez osvojene točke.

Pravo presenečenje je tokrat pripravil Demacori, ki je premagal drugouvrščeno ekipo Libertasa od Sv. Marka. S tem so Tržačani pripomogli Cremcaffeju, da je ohranil prvo mesto.

Nedeljski nasprotnik Uniona bo Demacori. Tržačani bodo hoteli ponoviti nedeljski uspeh in bodo zaigrali borbeno in zagrizeno. Podlonjerci nimajo zato nikakršnih možnosti. Libertas iz Rocola bo imel v gosteh nevarno ekipo S. Giovannija, ki se po porazu Libertasa od Sv. Marka lahko še poteguje za vstop v finale. Trdo nalogo bo imel tudi vodeči Cremcaffe, ki bo gostoval pri Muggesani.

IZIDI: Libertas Sv. Marko — Demacori 0:2, Union — Libertas Rocol 0:4, S. Giovanni — Muggesana neod. Cremcaffe je počival.

LESTVICA: Cremcaffe 9, Libertas Sv. Marko 7, Muggesana 6, S. Giovanni 5, Demacori 4, Libertas Rocol 3, Union 0.

PRIHODNJE KOLO: Muggesana — Cremcaffe, Libertas Rocol — S. Giovanni, Demacori — Union. Libertas Sv. Marko bo počival.

NARAŠČAJNIKI

A SKUPINA

V prvi skupini naraščajniškega prvenstva so odigrali prvo povratno kolo, ki ni prineslo presenetljivih rezultatov, če izvzamemo visoko zmago Edere nad Ponziano. Tržačani so se tako spet prerinili na prvo mesto lestvice, saj imajo točko prednosti pred Bregom, ki deli drugo mesto z Muggesano. Dodati pa moramo, da so odigrali Brežani tekmo manj, ker so v nedeljo počivali.

Prihodnje kolo bo za naše predstavnike zelo zahtevno, saj se bodo spoprijeli z nevarno Muggesano. V prvem srečanju v Miljah so «plavi» zmagali z 1:0, čeprav niso prikazali lepe igre. Tokrat se bodo morali bolj potruditi. Remi ne služi nobeni enajsterici, kajti v tem primeru bi si lahko Edera priborila veliko prednost, poraz pa bi pomenil slovo od finalnega dela prvenstva. V ostalih tekmah bo Edera odnesla v srečanju s Stockom celotni izkupiček, medtem ko bo dvoboj med Demacorijem in Cremcaffejem zelo izenačen.

IZIDI: Edera — Ponziana 3:0, Cremcaffe — Stock 3:0, Muggesana — Demacori 4:0. Breg je počival.

LESTVICA: Edera 11, Breg in Muggesana 10, Ponziana 7, Cremcaffe 5, Stock 3, Demacori 2.

PRIHODNJE KOLO: Breg — Muggesana, Stock — Edera, Demacori — Cremcaffe. Ponziana bo počivala.

B SKUPINA

V drugi skupini bi morali odigrati štiri tekme, odigrali pa so le dve zaradi blatnih in razmočenih igrišč. Odgodili so srečanji med Gajo in Roianesejem in tekmo Olimpia Greta — Aurisina. Najzanimivejše nedeljsko srečanje med CGS in Opicino Supercaffe se je končalo neodločeno. Remi prav gotovo koristi bolj CGS, ki je tako ohranil prvo mesto in ima še vedno tri točke prednosti pred najbližjimi zasledovalci. Libertas TS in Inter SS sta se domenila za delitev točk.

Nedeljski nasprotnik Gaje bo Olimpia Greta. Gajevci imajo priložnost osvojiti dve točki in si tako popraviti položaj na lestvici, saj so njihovi nasprotniki na zadnjem mestu lestvice. Opicina Supercaffe, Libertas TS in CGS bi morali po predvidevanjih premagati Roianese, oz. Aurisino in Inter SS.

IZIDI: Libertas TS — Inter SS 1:1, Olimpia Greta — Aurisina odg., Roianese — Gaja odg., CGS — Opicina Supercaffe 2:2.

LESTVICA: CGS 13, Opicina Supercaffe in Libertas TS 10, Aurisina, Roianese in Inter SS 7, Gaja 4, Olimpia Greta 0 točk.

PRIHODNJE KOLO: Opicina Supercaffe — Roianese, Gaja — Olimpia Greta, Aurisina — Libertas TS, Inter SS — CGS.

C SKUPINA

Tudi v C skupini so odigrali samo dve tekmi. To pa zaradi zmešnjave, ki je nastala po odstopu Fortituda. Tokrat sta morali namreč kar dve enajsterici (Vesna in Rosandra) počivati. Vodeči ekipi Giarizzol in Triestine sta osvojili tudi tokrat celotni izkupiček. Ker nastopa Triestina izven konkurence se bo, če ne bo prišlo do kakega velikega presenečenja, uvrstila v finalni turnir enajsterica Giarizzol.

Vesna bo po dveh tednih v nedeljo končno spet nastopila. Njen nasprotnik bo Esperia od Sv. Alojzija. Križani startajo na zmago, kljub temu pa ne smejo podcenjevati nasprotnika, kot so ga v prvi tekmi, ki se je končala neodločeno 1:1. Osrednja točka prihodnjega kola bo neposredno dvoboj med Giarizzolami in Triestino. Giarizzole se lahko zadovoljijo tudi z remijem.

IZIDI: Giarizzole — Costalunga 2:0, Esperia Sv. Alojzij 1:4, Vesna in Rosandra sta počivali.

LESTVICA: Giarizzole in Triestina 10, Rosandra 6, Costalunga 3, Vesna in Esperia Sv. Alojzij 2.

PRIHODNJE KOLO: Vesna — Esperia Sv. Alojzij, Triestina — Giarizzole, Costalunga — Rosandra.

ZAČETNIKI

Breg je zasluženo remiziral z ekipo Esperie Pio XII. Brežani so se tako še bolj pomaknili proti vrhu lestvice, čeprav nimajo nobene možnosti več za dosego boljših mest. «Plavi» bodo odigrali prihodnje srečanje že jutri, ko se bodo spoprijeli z močno enajsterico S. Giovanni.

IZIDI: Ponziana — Zaule 0:0, Triestina — Opicina Supercaffe 4:0, Tergeste — Libertas Rocol 0:2, Libertas TS — Giarizzole 0:3, S. Giovanni — Muggesana 4:0, Esperia Pio XII — Breg 0:0, Rosandra — Fortitudo odg.

LESTVICA: Triestina 29, S. Giovanni 28, Giarizzole 22, Zaule 20, Opicina Supercaffe 19, Ponziana 14, Libertas Rocol 12, Breg in Esperia Pio XII 11, Libertas TS 10, Rosandra 9, Muggesana 8, Tergeste 7, Fortitudo 6.

PRIHODNJE KOLO: Breg — S. Giovanni, Rosandra — Esperia Pio XII, Libertas TS — Muggesana, Giarizzole — Tergeste, Libertas Rocol — Triestina, Ponziana — Opicina Supercaffe, Zaule — Fortitudo.

M. K.

TATABANYA, 12. — V tekmi A skupine srednjeevropskega nogometnega pokala je zagrebški Dinamo premagal domačo Tatabanyo z 1:0. Madžari so z enakim rezultatom zmagali v Zagrebu. V tej skupini je na sporedu še ena tekma med Bologno in Tatabanyo. Če bi zmagali Italijani, bi se uvrstil v finale Dinamo, v nasprotnem primeru pa Tatabanya. Drugi finalist bo verjetno Čelik.

V okviru mladinskega nogometnega tekmovanja za pokal UEFA so dosegli te izide:

Poljska — Nizozemska	3:0
Francija — Wales	1:0
Belgija — Španija	2:2

ODBOJKA

TEDENSKI KOMENTAR

V preteklem kolu vrsta preloženih srečanj Naše ekipe v treh skupinah na prvih mestih

Turnir prijateljstva je uspel zelo dobro - Več prvenstev tik pred zaključkom

D LIGA — člani

Prvenstvo se v tej ligi bliža koncu. Odbojkarji GMT iz našega mesta so še vedno na vrhu lestvice.

Dom iz Gorice je bil dvanajstkrat zaporedoma premagan. To je vsekakor izredno skromen izkupiček. V poslednjih dveh nastopih so za Goričane minimalni upi, da bi osvojili vsaj častni par točk.

IZIDI 12. KOLA: CSI Friuli — Volley DLF 2:3, GMT Trst — Codognato 3:0, De Vecchi — Ferroni 3:1, Dom Gorica — S.C. Meran 0:3.

LESTVICA: GMT Trst 22, Volley Legnano 20, SC Meran in Ferroni 14, De Vecchi 10, CSI Friuli 8, Codognato 4, Dom Gorica brez točk.

PRIHODNJE 13. KOLO: SC Meran — De Vecchi, Ferroni — GMT, Volley DLF — Dom Gorica, Codognato — CSI Friuli.

1. DIVIZIJA — člani

Prvo povratno kolo je bilo močno okrnjeno. Od petih tekem sta bili odigrani samo dve in tudi oba naša zastopnika nista igrala, ker sta bila Sloga in Olympia iz Gorice finalista mednarodnega turnirja prijateljstva.

IZIDA 10. KOLA: Torriana — Pozzo 3:0, Libertas Turjak — AS FJR 3:0.

LESTVICA: Sloga 16, Arc Linea in Ginnastica Pordenon 14, Olympia Gorica 12, Aurora in Libertas Turjak 8, Pozzo in Torriana 6, AS FJR in PAV Dormisch brez točk.

PRIHODNJE 11. KOLO: PAV Dormisch — Ginnastica Pordenon, Olympia — Libertas Turjak, AS FJR — Aurora, Sloga — Torriana, Pozzo — Arc Linea.

1. DIVIZIJA — članice

Tudi v tej ligi je bilo predzadnje kolo okrnjeno. Igrale niso odbojkarice Sloge, ki morajo sedaj odigrati kar dve zaostali tekmi. Glede na to, da bodo slogašice v teh dveh nastopih osvojile tudi štiri točke, saj sta ASFJR in PAV Dormisch daleč slabša nasprotnika je Sloga praktično že končni zmagovalec, zlasti ker sta v predzadnjem kolu ostala praznih rok oba najhujša tekmeca, goriška Azzurra in Bor. Goričanke so položile orožje v čedadu v srečanju, ki je dvignilo precej prahu. V majhni telovadnici se je dogodilo marsikaj in še tako «domači» sodnik ne bi smel dovoliti kaj takega. Huda kriza Borovih odbojkaric se še nadaljuje. Presenetljivo dobremu prvemu delu prvenstva sledi drugi del, ki je diametralno nasproten.

IZIDA 9. KOLA: Bor — Torriana 2:3, ASFJR — Azzurra 3:1.

LESTVICA: Sloga, Azzurra in Bor 10, PAV Dormisch 8, ASFJR in Torriana 6.

PRIHODNJE 10. IN ZADNJE KOLO: ASFJR — PAV Dormisch, Sloga — Bor, Azzurra — Torriana.

2. DIVIZIJA — članice

SKUPINA A

V prvi skupini so zastopnice Bora končale prvi del prvenstva neporažene. Prijetno je presenetila prva ekipa Brega (čeprav je Breg A slabši od Brega B), ki so premagale Inter in imajo tako vse možnosti za osvojitev drugega mesta v tej skupini in se tako preriniti do finala prvih dveh iz vsake skupine. V dveh dosedanjih nastopih so pospravile par točk tudi najmlajše odbojkarice Sokola.

IZIDI: Breg A — Inter 3:1, Sokol — Bor 0:3, Bor — FARIT B 3:0.

LESTVICA: Bor 8, Breg A 4, Sokol 2, Inter in FARIT B brez točk.

PRIHODNJE 5. IN ZADNJE KOLO 1. DELA PRVENSTVA: Sokol — Breg A, FARIT B — Inter. V tem zadnjem kolu bo počival Bor.

SKUPINA B

Velika favorita za končno zmago v tej skupini sta trenutno UGSS in druga ekipa Brega. Dolinčanke imajo dve točki manj, ker so igrale tudi tekmo manj. Odločilen bo njun neposredni spopad in Brežanke so nesporno favoritinje. Trenutno je na tretjem mestu Kontovel. Tretji poraz je doživela Sloga, ki je na zadnjem mestu lestvice.

IZIDI: UGSS — FARIT A 3:0, Breg B — Kontovel 3:0, FARIT A — Sloga 3:1, Kontovel — UGSS 0:3, Sloga — Kontovel 1:3.

LESTVICA: UGSS 6, Breg B 4, Kontovel in FARIT A 2, Sloga 0.

PRIHODNJE 5. KOLO: Breg B — Sloga, Kontovel — FARIT A. To pot bo počival UGSS.

2. DIVIZIJA — člani

Preložena je bila tekma Il Carso — Breg, ker ni bilo sodnikov. Od naših ekip je za sedaj praznih rok samo Kras, ki je bil dvakrat premagan.

NEKAJ IZIDOV: S. Giacomo — Inter B 1:3, Inter B — Inter A 1:3, Kras — S. Giacomo 2:3.

LESTVICA: Inter B 4, Bor, Breg in S. Giacomo 2, Il Carso, Inter A in Kras brez točk.

PRIHODNJE 3. KOLO: Breg — Bor, S. Giacomo — Il Carso, Inter A — Kras. V tretjem kolu počiva druga šesterka Interja.

TURNIR PRIJATELJSTVA

Sedmi turnir prijateljstva je prav dobro uspel. Prvi mesti sta zasluženo odšli na Reko. Vsi naši štirje finalisti so se spoprijeli z nasprotniki, od katerih so odnesli marsikaj poučnega in koristnega.

G. F.

ODBOJKA

V PRVI SLOVENSKI LIGI

Zmaga Bovca in Izole

Trinajsto kolo v 1. slovenski odbojkarski ligi je bilo uspešno za oba primorska predstavnika saj so tako Izolčani kot Bovčani zabeležili zmagi z rezultatom 3:0.

Izola je doma pred svojim občinstvom odpravila poprečno ekipo Mežice in se utrdila na prvem mestu. Domačini so v prvem setu vodili celo z rezultatom 10:0. Nato pa so zaigrali zelo ležerno in neodgovorno, tako da so Mežičani izenačili in celo povedli. To je bil tudi najbolj zanimiv del igre saj si Izolčani v nadaljevanju niso privoščili podobnih dogodkov.

Bovčani so se v Kanalu, v derbiju za še vedno prav dobro 5. mesto, spoprijeli z ekipo Trebnjega, ki je v tem dvoboju veljala za favorita. Za igro razpoloženi Bovčani so z lahkoto dobili prvi set. Za izid srečanja je bil vsekakor odločilen drugi set. Gostje so povedli z rezultatom 7:1. Od tu naprej pa so vidno popustili in so do konca seta zbrali samo še eno točko. Tretji set je potekal pod vtisom dogodkov in preobrata v drugem setu in Bovčanom ni bilo težko izbojevati čiste zmage.

V prihodnjem kolu bo ekipa Bovca prosta, moštvo Izole pa bo potovalo v Kropo, kjer bi mu zadnjeuvrščeni Plamen ne smel delati prevelikih preglavic.

IZIDI

Bovec — Trebnje (15:7, 15:8, 15:8)	3:0
Izola — Mežica (15:11, 15:9, 15:10)	3:0

LESTVICA

Izola	12	11	1	34	11	22
Bled	13	10	3	35	12	20
Branik	12	9	3	27	18	18
Gaberje	12	7	5	26	19	14
Bovec	13	6	7	23	25	12
Trebnje	12	5	7	19	26	10
Novo mesto	12	4	8	17	27	8
Mežica	13	3	10	18	34	6
Plamen	13	1	12	9	36	2

E. Hvalica

ODBOJKA

DIJAŠKI ŠPORT

Trgovska akademija na prvem mestu

Včeraj je bilo v Trstu moško medšolsko odbojkarsko prvenstvo višjih slovenskih šol. Prvo mesto je zasedla Trgovska akademija, 2. Realna gimnazija in 3. Učiteljišče.

Izidi:

Realna — Učiteljišče (12:15, 15:4)	1:1
Trgovska — Učiteljišče (15:8, 15:9)	2:0
Trgovska — Realna (16:14, 15:12)	2:0

Postave treh ekip:

Trgovska: Križmančič, Svetina, Semolič, Kapun, Bogatec, Štrajn, Ferluga, Marušič, Kosmina.

Realna: Prašelj, Milič, Brass, Biteznik, Jazbec, Kuret, Žerjal, Sosič, Timeus, Petaros.

Učiteljišče: Drasič, Žerjal, Kralj, Štrajn, Kobal, Redfern, Vitez in Mevlja.

KOLESARSTVO

GENK, 12. — Belgijec Eduard Janssen je zmagal v četrti etapi dirke po Belgiji, v kateri je med mnogimi drugimi sredi nevihte odstopil tudi Eddy Merckx. Na lestvici vodi Van Springel.

* * *

MONTE SANT'ANGELO, 12. — Roberto Poggiali je zmagal v tretji etapi dirke po Apuglii. V njegovem času so prispeli na cilj še trije kolesarji: Felice Gimondi, ki je dospel z glavnino, pa je obdržal prvo mesto na lestvici.

Večina derbijev med našimi ekipami se je zaključila z remijem. Izjema je bila tekma med Zarjo in Vesno, v kateri so zmagali Bazovci in so tako prekinili s tradicijo izenačenj

Olimpija (na sliki med tekmo z ekipo Bar Veneto) se je letos izkazala

KOŠARKA

PRIJATELJSKA TEKMA Polet — Lloyd Adriatico 86:80 (50:42)

POLET: Adrijan Sosič (k) 28, Jugovič 1, Guštin 27, Dolenc, Gantar 8, Kraus 12, Tavčar 2, Edi Sosič 8, Škerlavaj.

PROSTI METI 14:18.

V zadnji tekmi pred prvenstvom 1. divizije so se poletovci v prijateljski tekmi pomerili z močno peterko kadetov Lloyda Adriatica. Naši košarkarji so v prvih desetih minutah zaigrali kot malokdaj.

Dr. Aleksander Gala - Peter

Partizanski zdravnik

40.

Spomini iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Delo smo opravljali kar se je dalo hitro in potihoma. Slišalo se je le pritajeno vzdihovanje ranjencev, vmes pa kakšna kletvica, če je komu od nosačev kljuva previdnosti spodrsnilo na skoraj neprehodni strmini ali pa se je spotaknil ob vejo. Nosači so tudi morali paziti, da s hojo ne bi pustili preveč sledov, ki bi lahko pripeljali Italijane do jame, če bi že odkrili položaj bolnice. Vsem je znoj curkoma lil s čela. Tako smo znosili v jamo kakih 14 ranjencev.

Streljanje po okoliških hribih se je medtem že nevarno približalo. Izvidnicam, ki sem jih to pot poslal v smer, od koder se je slišalo streljanje, sem naročil, naj se ne oddaljujejo preveč od našega položaja. Dovolj je, da se pomaknejo do roba gozda, kakih 300—500 m daleč od bolnice in naj od tam opazujejo okolico. Najbolje s kakega visokega drevesa. Tudi sem jim naročil, da mi eden takoj sporoči, če bo videti italijanske vojake na okoliških košeninah, drugi pa naj med tem še naprej opazuje, kaj počenjajo in v katero smer se pomikajo.

Minili sta dve dolgi uri. Streljanje in pokanje bomb ni pohalo. Od izvidnice ni bilo še nikogar, da bi mi poročal, kaj je opazil. Zdelo se mi je neverjetno, da se sovražnik še ni nevarno približal bolnici. Po streljanju in eksplozijah bomb sem sklepal, da so gotovo že bliže. Poslal sem Karla Lavriča, ki je bil že od začetka v bolnici, da pogleda, kaj je z izvidnico. Kmalu se je upehan vrnil in povedal, da nikjer ni opazil nikogar od izvidnice. Vendar, da tudi sovražnikov še ni čutiti v neposredni bližini. Streljanje se še ni premaknilo bliže k nam.

Njegovo poročilo me je močno zskrbelo. To pot sem namreč poslal na izvidnico le tovariše, ki so prišli z ranjenci iz Jelenovega žleba. Drugi so imeli dovolj opraviti z ranjenci, da so jih spravili v jamo. Obšle so me zle slutnje. Kaj, če sta tovariša zapustila svoj položaj? Tolažil sem se, da ju Karel morda ni našel? Dejal sem Karlu, naj se vrne na položaj izvidnice in naj opazuje, kakor sem prej naročil tovarišema, ko sem ju poslal na izvidnico. Pomiril sem se z mislijo, da se bosta tovariša pojavila kasneje. Morda sta menila, da še ni čas za poročanje, pa se nista oglasila Karlu. Morda sta se premaknila na drugo mesto, pa ju Karel zaradi tega ni mogel najti. No, tistih dveh tovarišev ni bilo nazaj ne takrat ne kasneje. Nikoli več ju nisem srečal.

Zadnja sreda v juliju je bil pravzaprav četrti dan, odkar sem na Jelenovem žlebu sprejel ranjence in z njimi kakih 10—15 partizanov. Večinoma so to bili osvobojenci, ki so jih naše čete rešile pri Verdu iz vlaka, ki jih je peljal v internacijo, zaprte v živinskih vagonih. Rešeni internacije na Rabu ali morda tudi kje drugje, so se razporedili v partizanske enote. Mnogi med njimi so se hrabro borili kot partizani in so ostali do konca v NOV. Manjši del njih bi verjetno najraje ostal v vlaku. Ti so v rešitvi gledali predvsem možnost, da se nekako vrnejo domov v upanju, da jim bo okupator odpustil internacijo, saj so dokazali svojo lojalnost s tem, da se niso hoteli pridružiti partizanom.

Med njimi so bili gotovo tudi taki, ki v resnici niso bili sposobni za izredne partizanske napore. Kolikor sem mogel od njih izvedeti v teh nekaj dneh, ko so bili z menoj, so bili res skoraj vsi rešeni iz vlaka na Verdu. Z ničemer jih nisem mogel zadržati v bolnici. Že na prvem sestanku na javki pred bolnico sem jim pojasnil, da bodo morali delati kot osebje v bolnici. Vsi so molče pristali. Ostali so z nami v bolnici. Že drugi in naslednji dan je vsak dan koga zmanjkalo. Zadnji dan, to je na dan, ko smo se znašli v neposredni nevarnosti in je bilo treba znositi ranjence v kraško jamo, jih je manjkalo gotovo že 5 ali 6. Tedaj pa je zmanjkala še izvidnica.

Res nisem imel namena vsega osebja zadržati v bolnici, ko bo prišlo do najhujšega. Hotel sem jih uporabljati, dokler se bo dalo, do trenutka, ko bodo ranjenci na varnem in bo še mogoč organiziran umik osebja globlje v gozd. Da bi mogel spraviti vse osebje v jamo skupaj z ranjenci, ni bilo mogoče niti misliti. V jami namreč ni bilo dovolj prostora za okoli 40 ljudi. Še ranjenci so bili prav na tesnem. Namenil sem se, da bosta z njimi največ dva zdrava. Za več ljudi tu ni bilo dovolj hrane in ne dovolj vode. Drugo osebje pa naj bi se poskrilo po gozdu; eni na drevesih v gostih krošnjah, drugi morda v kakih vdolbinah ali razpokah, ki jih je bilo dovolj med skalami.

Kar se hrane in vode tiče, bo moral pač vsak zase poskrbeti. Rezerve, ki smo jih imeli v hrani in vodi, so bile namenjene le ranjencem. Za toliko osebja je ostalo bore malo. Tako naj bi vztrajali, dokler ofenziva ne bi šla mimo, kar gotovo ne bo trajalo več kot nekaj dni.

Ko sem tovarišema to pred kakim dnem predlagal, ni nihče nič pripomnil. Kazalo je, kot da se strinjajo s tem predlogom. Sploh so se strinjali z vsem, kar sem jim predlagal. Zaradi vsega, kar so prestali, se jih je polaščala zbeganost in apatija. Med nami ni bilo nikogar, ki bi imel kaj več izkušenj s partizanstvom, zato jim je bil vsak predlog dobrodošel, saj jim je budil iskrico upanja. Od mene, zdravnika, so verjetno pričakovali več, kot sem jim mogel dati.

Teh nekaj dni, ko so bili z nami v bolnici so nekateri prav kmalu videli, v kako težkem položaju smo. Po eden ali po dva so že od drugega dne naprej začeli zapuščati bolnico brez moje vednosti. Ti odhodi so preostale vznemirjali. Jaz pa sem se tolažil z mislijo, da se bomo laže prebijali skozi sovražnikov obroč, če nas bo manj. Vendar je večina vztrajala do zadnjega dne, vse do trenutka, ko smo spravili ranjence v kraško jamo.

Tem, ki so vzdržali do zadnjega dne, nisem mogel skrivati, kje je jama. Bili so še kako potrebni, saj je veljalo hitro ukrepati. Ranjence in material je bilo treba čimprej znositi v jamo. Morali smo se tega lotiti prav vsi, kar nas je bilo v bolnici, razen tistih seveda, ki sem jih poslal ta dan v izvidnico.

Vse delo je bilo že skoraj pri kraju. Ura je bila okoli tri popoldne. Poleg ranjencev je bila v jami tudi potrebna hrana in nekaj pitne vode, sanitetni material, kuhinjska posoda, odeje, rjuhe in podobno. Ves čas, ko smo znašali ranjence in drugo v jamo, streljanje ni prenehalo. Pokalo je in bobnelo okoli nas skoraj brez prestanka. Vendar se je zdelo, da se streljanje še vedno ni kdovekaj primaknilo k nam. Še vedno ga je bilo čuti iz dokaj varne oddaljenosti.

Karel je vztrajal na izvidnici. Ni se pojavljal z novimi vestmi. To, da ga ni bilo, čeprav sem ga vsak hip pričakoval, me ni preveč vznemirjalo. Zanj sem bil trdno prepričan, da bo izvršil svojo dolžnost.

Z izvidnice je imel zelo dober razgled. Moral bi videti vsak premik sovražnika, bodisi če bi ta prodrl po cesti od Hriba bodisi če bi prodiral proti nam severneje, prek okoliških travnikov.

Čeprav je bil naš položaj sila neugoden, če že ne kritičen, je bila sreča vsaj to, da je sovražnik prodiral proti nam samo od ene strani, od severozahoda, to je iz bloške strani. Tako smo bili varni pred napadom izza hrbta ali iz obeh bokov. V najslabšem primeru smo se lahko takoj umaknili globlje v gozd. To nas je nekoliko pomirjalo, pa smo zaradi tega svoje delo laže opravljali.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica
GORICA, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan»
V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.— letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 13. aprila 1973

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

NA ZAHTEVO JAVNEGA TOŽILCA V LA SPEZII

Po prvem zasedanju prekinjen proces proti štirim demokratičnim sodnikom

Javni tožilec je trdil, da samo višji sodni svet lahko dovoli proces proti sodniku, ne pa minister za pravosodje - O vprašanju bo razpravljalo ustavno sodišče

LA SPEZIA, 12. — Danes se je v La Spezii začel proces proti štirim sodnikom, ki pripadajo organizaciji «Magistratura democratica» in ki so obtoženi žalitve državnega sodnega aparata, ker so na javni debati osvojili tezo, da je po vroči jeseni «prišlo do reakcije podjetnikov in seveda sodnikov, ki so njihovi sužnji». Obtoženi so 42-letni sodnik Marco Ramat, generalni tajnik gibanja «Magistratura democratica»; 61-letni Mario Barone, sodnik kasacijskega sodišča, svetovalec rimskega prizivnega sodišča, bivši predsednik vsedržavnega združenja sodnikov; 50-letni Luigi Di Marco sekcijski predsednik sodišča v Bariju in predsednik gibanja «Magistratura democratica» in 44-letni Generoso Petrella, sodnik milanskega sodišča in senator KPI. Ob priliki tega procesa se je Petrella odpovedal parlamentarni imuniteti in senat je zato dal dovoljenje za sodni postopek proti njemu.

Proces je bil prekinjen po prvem zasedanju, ker so sodniki sprejeli tezo javnega tožilca, da mora ustavno sodišče odločati ali lahko pravosodni minister da dovoljenje za sodni postopek proti sodnikom ali pa je to dovoljenje v izključni pristojnosti višjega sodnega sveta.

Zborovanje, ki je privedlo sodnike pred sodišče, je bilo poleti leta 1970. Obtoženi sodniki so izrazili svojo solidarnost kolegu Francescu Maroneju, ki je med debato na temo «Politične pravice sodnikov in represija v sodni palači» izjavil, da so sodniki «le služabniki podjetnikov» in da so po vroči jeseni «spet povzeli stara določila fašističnega zakonika in jih aplicirali na procesih proti delavcem».

Ker je bil dr. Marone obtožen so štirje sodniki sklicali javno zborovanje, na katerem so izjavili, da se popolnoma strinjajo z Maronejevimi izjavami in so prevzeli odgovornost za tezo, ki jo je Marone razvil. Na pritisk desničarskih krogov je pravosodni minister dal dovoljenje za proces proti štirim sodnikom. Sam javni tožilec je, kot smo že omenili v začetku procesa zahteval, naj o tem ministrovem ravnanju odloča ustavno sodišče in je pribil, da je le višji sodni svet pristojen za odločanje o sodnem postopku proti nekemu sodniku v luči principa popolne avtonomije sodne oblasti.

Branilci obtoženih sodnikov so zahtevali naj sodišče razveljavi obtožbo, ker je obtožnica v nasprotju z določili ustave, a sodniki niso sprejeli njihovih tez.

«Obtožnica — je poudaril odvetnik Dell'Andro, demokrščanski poslanec in bivši podtajnik za pravosodje — je v nasprotju z 2. členom ustave, ki zagotavlja vsakomur svobodo kritike. Dejstvo, da je v našem zakoniku določilo, ki kaznuje «prekrške izražanja osebnega mnenja» dokazuje zaostalost našega zakonika. Dejstvo je tudi, da je to prvič odkar je bila zedinjena Italija, da se začne proces proti sodnikom za ta prestopek».

«Marsikdo se zgraža — je pribil Dell'Andro — ker se obtoženi sodniki zanimajo za politiko. Nekateri sodijo, da sta sodstvo in politika dve povsem ločeni področji, kar pa je absurdno, kajti zakonik ne sme biti le orožje za obrambo pač pa mora postati spodbuda za napredek».

Odvetnik Malagugini pa je poudaril, da ni naključje, da se je proces začel v trenutku, «ko dobro znani krogi hočejo vzpostaviti v Italiji policijski red». Istega mnenja je bil tudi socialistični poslanec odv. Bellardini, ki je med drugim poudaril, da je minister namenoma dal dovoljenje za sodni postopek. Branilci so tudi podčrtali, da so obtoženci namenoma kršili zakon, da bi konkretno poudarili pravico vsakogar, da izraža svojo kritiko.

Po govoru odvetnikov je prosila za besedo belgijska odvetnica Cecile Draps, ki je hotela izraziti obtožencem solidarnost naprednih evropskih juristov. Evropsko združenje juristov se je namreč sestalo pred enim mesecem v Belgiji, da bi odločno obsodilo sodni postopek proti štirim italijanskim sodnikom in je ob tej priliki pripravilo solidarnostni dokument.

Sodniki niso dovolili Drapsovi, da bi govorila, češ da pravilnik tega ne dovoljuje. «Dovolili so mi govoriti tudi v Alžiriji na procesih proti partizanom Osvobodilne fronte — je reagirala Drapsova in prosila sodnike. — Zakaj mi ne dovolite prebrati te izjavi?». Ko je sodišče ponovno odbilo njeno zahtevo je občinstvo ostro protestiralo.

Sodna palača v La Spezii je bila obkoljena z dvema odredoma policijskih agentov in orožnikov, ki so pregledali poslopje pred začetkom sodne razprave. Ta izredni varnostni ukrep so utemeljili tudi z dejstvom, da je dr. Ramat v prejšnjih dneh dobil grozilno pismo od skrajno desničarske organizacije «Giustizieri d'Italia», v katerem je bilo med drugim napisano: «To je le predujem za atentat proti tebi».

PO OSTRI BITKI S FLORENTINCEM PIERINIJEM

Cinzia Salvatori ohranila naslov prvakinje oddaje «Rischiatutto»

Prvič odkar nastopa na televiziji je Cinzia stavila pol milijona lir na «tveganje»

MILAN, 12. — Cinzia Salvatori je tudi danes ohranila naslov prvakinje popularne televizijske oddaje «Rischiatutto» in je poleg tega osvojila zanjo nenavadno visoko vsoto: skoraj tri milijone in pol lir. Po četrtem nastopu na televiziji je tako osvojila skoraj deset milijonov lir, kar za 18-letno dijakinjo res niso mačje solze.

Po oddaji je mlada prvakinja priznala, da se je bala tekmecev, ki sta bila res dobro pripravljena. Morala je opustiti svojo običajno taktiko in enkrat je stavila na «tveganje» kar pol milijona lir. Poleg Cinzie Salvatori sta danes tekmovala še Enzo Pierini iz Firenc, ki je odgovarjal na vprašanja o zemljepisu Italije in bivši tenor Michelangelo Macaluso, ki je znal skoraj vse o operni glasbi.

Perini si je po prvih desetih preliminarnih vprašanjih zagotovil majhno prednost. Prvakinja je, prvič od kar nastopa na televizijski oddaji, napačno odgovorila na vprašanje o grških dramaturgih in je osvojila le 230 tisoč lir. Tretji je bil Macaluso z 200 tisoč lirami. Cinzia pa je šla takoj v protinapad ter je našla «tveganje» že ob tretjem vprašanju. Znala je, da bi jo tekmeca rada spodrinila s prestola in zato je stavila vse kar je imela, ne da bi trenila. Pravilno je odgovorila in si pridobila znaten naskok. Po svoji stari navadi je zavrnila en «superjolly» in igra se je nadaljevala.

Vprašanja o nogometu (tekmovalci so morali odgovarjati še na vprašanja o francoski literaturi, slikarjih 19. stoletja, dialektnem gledališču, foto pressu in izmišljenih junakih) so prinesla srečo Macalusu, ki je pravilno odgovoril na štiri vprašanja zapovrstjo (osvojil je 140 tisoč lir), pri petem pa je našel «tveganje» in se mu je zataknilo: ni vedel namreč odgovoriti na vprašanje koliko časa je Combi uspešno branil vrata italijanske državne reprezentance. Izguba bi še ne bila tragična, a bivšemu tenorju je srce padlo v hlače in se ni znal več vključiti v boj za prvo mesto.

Začela se je ostra bitka med Cinzio in Pierinijem: s pravilnim odgovorom na «tveganje» o francoski literaturi je osvojil 300 tisoč lir, drugih 200 pa je spravil v malho s «superjollyjem». Prvakinja pa ni zaostajala za njim. Preskakovala je z enega argumenta na drugega in iskala «tveganja»: našla je dva in se zavarovala pred vsakršnim Pierinijevim naskokom. Prvič je stavila 200 tisoč lir, drugič pa kar pol milijona: strah, da bi izgubila naslov jo je spodbudil, da je tvegala več kot običajno.

Pierini pa se ni vdal in ob koncu je imel možnost nadkriliti prvakinjo. Poiskal je in našel zadnje «tveganje», ki je bilo skrito za vprašanjem za 60 tisoč lir o slikarjih 19. stoletja. Stavil je 550 tisoč, kar bi mu omogočilo, da se vsidra na prvo mesto. Ni pa spoznal De Nittisove slike «De Pyramides» in upanje, da bi izpodrinil Cinzio s prestola, je splavalo po vodi, čeprav je pravilno odgovoril še na pet vprašanj in je zadel tudi en «superjolly».

Ob koncu prvega dela igre je bila Cinzia na prvem mestu z 1 milijonom in 730 tisoč lirami, drugi je bil Pierini z 800 tisoč lirami, tretji pa Macaluso s 70 tisoč lirami.

Po običajni igrici z gledalci, med katero sta Angelo Gallipoli in Dolores Di Cagliari sklenila z Mikom dobro kupčijo (prodala sta mu za 50 tisoč lir bon za nakup banane) so ugasnile luči v dvorani, zatrobile so trobente in vsi so se pripravili na odločilno bitko.

Prvi je bil na vrsti Macaluso, ki je napačno odgovoril na vprašanje o operi «Madama Butterfly»: to je bila vsekakor nepričakovana napaka, saj je bivši tenor prvič nastopil prav v tej operi.

Pierini je brez težave naštel sedem največjih italijanskih otokov poleg Sardinje in Sicilije, naslova ni osvojil, lahko pa se je potolažil s poldrugim milijončkom lir. Zadnja je bila na vrsti Cinzia. Pravilno je odgovorila na podvojilno vprašanje, osvojila 3 milijone in pol lir in je že takoj začela misliti na prihodnjo bitko. Priznala je, da je nekoliko utrujena in je potožila, da so vprašanja vsak teden bolj kompliciranega. Nekoliko je shujšala, poleg tega pa tudi prejšnji teden ni šla v šolo in čez dva meseca jo čaka zrelostni izpit.

MILAN, 12. — Vse kaže, da so preiskovalci, ki vodijo preiskavo o smrti milanskega policijskega komisarja Luigija Calabresija, odkrili neko «superpričo». In glej čudno naključje: po poročanju italijanskih listov, naj bi bil tudi telefon priče pod nadzorstvom.

V tej zvezi je med preiskovalci precej razširjeno prepričanje, da je prisluškovalno napravo vtaknil eden od mandantov umora. Očitno pa je, da so za ime omenjene priče vedeli le sodniki, policijski funkcionarji in visoki državni funkcionarji.

TRŽAŠKI DNEVNIK

DREVI V SLOVENSKEM DIJAŠKEM DOMU

Letošnja druga premiera Slov. amaterskega gledališča

SAG bo v režijski postavitvi Adrijana Rustja uprizorilo dramsko epizodo Arkadyja Leokuma «Sovražnika?»

Po gostovanjih na nekaterih večjih odrih Tržaškega ozemlja in v slovenski Istri ter pred nedeljskim odhodom v Ljubljano s farso Jožeta Javorška «Povečevalno steklo», se bo drevi ob 21. uri v Slovenskem dijaškem domu spet odgrnil zastor nad novo premiero Slovenskega amaterskega gledališča v Trstu. Naslov dela, ki ga bo gledališče predstavilo, je «Sovražnika?», napisal pa ga je nemški dramatik ruskega porekla Arkady Leokum. Delo in avtor sta med širšo javnostjo neznana, čeprav igrajo «Sovražnika» v Zvezni republiki Nemčiji že vrsto let, sam Leokum, ki živi že skoraj štirideset let v ZDA, pa si vse bolj in bolj utira pot v evropski gledališki svet. Leokumova igra je po podatkih; ki so nam na razpolago, avtobiografska enodejanka, saj se je avtor kot priseljenec v ZDA počutil kot človek nižjega ranga, kot izžeman delavec — natakar, ki je večkrat prihajal v spor s svojimi gosti. Tako nam v delu razkriva svoje trdo aklimatizacijsko življenje in izrabljanje človeka po človeku. Res je sicer, da si danes ne moremo predstavljati, da bi si kdo pustil greniti življenje zaradi izpadov patološkega sadista, a v času nastanka te dramske epizode, ki pade v čas velikih izseljevanj, je bila taka stvar mogoča. Iz tega aspekta je igra «Sovražnika?» — zgodba se plete pet let — eno uro na dan — ob uri kosila — sprejemljiva, tudi danes aktualna, saj je to izliv človeka, ki je sam veliko trpel.

Predstavo, ki je brez odmora, so pripravili režiser Adrijan Rustja, ki je tudi dramaturško predelal Leokumovo besedilo (SAG jo igra v gledališču prvič v slovenščini), lektorica Mira Sardočeva, scenograf Robert Ota, kostumografinja Lučana Pribac ter igralca Sergej Verč (Miller) in Boris Mihalič (Gittellman). Kot igralec na orglice nestopa še Danilo Glavina.

V zvezi z drevišnjo premiero v Slovenskem dijaškem domu v Trstu uprava Slovenskega amaterskega gledališča, obvešča svoje cenjene obiskovalce, da je premiero prestavilo v Dijaški dom z namenom, da decentralizira svojo gledališko dejavnost v tistih dvoranah, kjer je bilo ali je še gledališko udejstvovanje zelo živo. Predstavi v domači dvorani, v Ul. Montecchi 6, pa bosta v četrtek, 26. in v petek, 27. aprila, obakrat ob 21. uri.

Tecneco bo preučila naravno okolje v deželi

Družba Tecneco, ki se ukvarja z vprašanji, povezanimi z zaščito naravnega okolja, bo po nalogu deželne uprave opravilo vrsto del v Furlaniji - Julijski krajini. Predvsem bo sproti preučevala vire onesnaženja vode in zraka, zlasti na področju industrijskih con. V lagunskem svetu Furlanske nižine bo Tecneco preučevala vire onesnaženja, ki se ustvarjajo v kmetijstvu, vzdolž reke Livenza pa bo tudi po nalogu beneške dežele opravljala stalna merjenja stopnje onesnaženosti vodnega toka. Končno bo Tecneco poskrbela za izobraževanje mladih ekologov v sodelovanju s tržaško univerzo.

Seja občinskega odbora

V sredo se je sestal občinski odbor, ki je razpravljal o dnevnem redu današnje seje občinskega sveta ter odobril številne sklepe. Na predlog odbornika Verze je odbor odobril sklep o izdatku 224 milijonov lir za vzdrževanje cest. Na predlog odbornika Abateja so imenovali predstavnike občine v Zgodovinski muzej o vojni in v Konzorcij za letališče pri Ronkah. Na predlog odbornika Hreščaka so obnovili konvencijo z ACI o parkirnih prostorih.

● *Danes, 13. aprila ob 20. uri* bo v krožku «Che Guevara» v Ul. Madonnina 19 govoril slikar Ernesto Treccani na temo «Umetnost in odporniško gibanje».

Hudo ranjen Tržačan zaradi prometne nesreče med Izolo in Koprom

Včeraj se je na cesti med Koprom in Izolo hudo ponesrečil 49-letni Mario Valenta iz Ul. Montecchi 2 v Trstu. Z rešilcem so ga prepeljali v tržaško bolnišnico, kjer so ga v oddelku za oživljanje spregledali s pridržano prognozo zaradi notranjih in možganskih poškodb.

Valenta, ki je nočni čuvaj, se je vračal z avtom iz Izole v Trst, na ostrem ovinku pred Koprom pa je zavozil na levo in zletel v morje. K sreči je bila tedaj plima, tako da ni utonil, ob trčenju v skale pa se je udaril in ranil po vsem telesu. Iz razbitega avta so ga potegnili avtomobilisti, ki so privozili mimo in obvestili milico. Z rešilnim vozom so ga najprej prepeljali v izolsko bolnišnico, od tod pa v tržaško središče za oživljanje. Tu so ga sprejeli ob 18.45, to je približno dve uri potem, ko se je ponesrečil. Vzroki nesreče niso znani, domnevajo pa, da je izgubil nadzorstvo nad vozilom zaradi velike hitrosti.

Prijeli so ga...

Včeraj so prijavili sodnim oblastem 32-letnega Roberta Casula iz Vidma, ki pa stanuje na Proseku, kjer dela v očetovi lekarni. Obtožili so ga opolzkih dejanj in zavajanja mladoletnih, ker da je že dalj časa zahajal v samotne uličice na Opčinah in v svojem avtu skušal zavajati mlade deklice.

Obesila se je

Včeraj popoldne so odkrili truplo 52-letne Marie Sile por. Consoli, ki se je obesila v svojem stanovanju v Ul. S. Nicolò 36. Ženska je bila že dalj časa bolna in včeraj dopoldne so sosedje slišali sumljivo ropotanje v njenem stanovanju. Zato so poklicali policijo in Rdeči križ, toda bilo je že prepozno. Zdravnik dr. Cosani ni mogel več nuditi nobene pomoči.

PRED ZLOMOM LON NOLOVEGA REŽIMA V KAMBODŽI

Dilema politike ZDA v Indokini: dosleden mir ali nadaljevanje vojne

Čuenlaj izjavlja, da bo LR Kitajska podpirala kamboško ljudstvo v boju proti ameriški agresiji - Nixon se posvetuje s sodelavci o nastalem položaju

PEKING, 12. — Kitajski prvi minister Čuenlaj je danes ponovno potrdil, da bo LR Kitajska nudila kamboškemu ljudstvu vso pomoč v boju proti ameriški agresiji. Čuenlaj je nadalje izjavil, da je Samdeh Sihanuk poglavar kamboške vlade in «da so že šteti dnevi življenja klike gen. Lon Nola».

Čuenlaj je podal te izjave na slavnostnem kosilu v čast princa Sihanuka, ki se je v teh dneh vrnil s svojega potovanja po Kambodži. V Saigonu in drugih prestolnicah indokitajskih držav, ki so navezane na zahod (se pravi na ZDA), so menili, da je bilo Sihanukovo potovanje po Kambodži izmišljeno. Sihanuk je s fotografskimi posnetki dokazal verodostojnost svojih izjav

V svojem govoru na slavnostnem kosilu je Sihanuk odločno zanikal, da bi se v Kambodži borile enote severnovietnamske vojske. «Proti režimu Lon Nola se borimo izključno s silami našega kamboškega naroda — je dejal. Res pa je, da Amerikanci podpirajo z vsemi svojimi letalskimi silami Lon Nola.

Amerikanci in saigonski režim pa trdijo, da v Kambodži delujejo severnovietnamske vojaške enote, ki med drugim zasedajo vse pomembne postojanke vzdolž meje. Vojaški položaj Lon Nolovega režima je v tem trenutku zelo šibak. Utegnilo bi se celo domnevati, da bo prišlo v kratkem do popolnega zloma. Glavno mesto Phnom Penh je praktično popolnoma obkoljeno. Lon Nolova vojska še vzdrži na nekaterih položajih samo s pomočjo množičnih posegov ameriškega letalstva. Položaj v mestu samem je posta nevzdržen do takšne mere, da so morale družine raznih diplomatskih predstavništev zahodnih dežel zapustiti prestolnico.

Kaj se pravzaprav dogaja v Kambodži, je v tem trenutku težko pojasniti. Gotovo je le, da je Pentagon izdelal po sklenitvi krhkega miru v Vietnamu poseben načrt, ki naj bi omogočil, v novih spremenjenih okoliščinah, nadvlado konservativnih sil v Južnem Vietnamu, v Kambodži, Laosu ter sploh na vsem Indokitajskem in bližnjem področju. Temu načrtu so verjetno podrejene sploh vse politične, vojaške in polvojaške pobude v samem Južnem Vietnamu, Kambodži itd. Pri izvajanju tega načrta pa se je nekaj zataknilo. Nenadoma je Amerikancem postalo jasno, da je nemogoče skleniti mir s Hanoiem ter pri tem nadaljevati z agresivno politiko na celotnem indokitajskem področju. Mir je nedeljiv ter se je zato pred Washingtonom postavila dilema: spoštovati sprejete obveznosti ter prisiliti saigonski režim, da tudi on te obveznosti spoštuje ter urediti vprašanje odnosov s Kambodžo, se pravi izvesti do kraja načrt pomirjevalne politike. Na drugi strani pa se odpira možnost ponovne intervencije ameriških sil v Vietnamu ter prekinitev procesa pomiritve.

V tem zapletenem in težkem položaju je predsednik Nixon sklical svoje najpomembnejše vojaške, diplomatske in obveščevalne sodelavce z namenom, da bi skupaj izdelali načrt za bodočo akcijo ZDA na indokitajskem področju. Kaj so sklenili na posvetovanju se ne ve. V ameriških uradnih krogih so izjavili, da je posvetovanje bilo v ozračju, ki ne kaže na krizo, toda na splošno prevladuje mnenje, da je položaj precej resen.

Zabeležiti je treba še, da je senator Fulbright skupaj s svojimi somišljeniki sprožil ostro kampanjo proti Nixonu ter zahteval, da se odvzame predsedniku možnost, da na lastno pest odloča glede vojaških akcij v Kambodži.

Na kraju naj še omenimo, da se je južnovietnamski predsednik Van Thieu vrnil s svojega obiska v ZDA in v Evropi ter dospel najprej v Seul. Danes je odpotoval iz Seula v Tajpeh.

Mednarodna kontrolna in nadzorna komisija je poslala svojo delegacijo v kraj, kjer je padel helikopter komisije za premirje v Vietnamu. Kot je znano, so pri nesreči izgubili življenje štirje člani komisije (dva Madžara, en Kanadčan in en Indonezijec). Komisija je ugotovila dejansko stanje, toda ni izrazila mnenja glede vzrokov nesreče.

V ZNAK SOLIDARNOSTI Z ILEGALNIMI SINDIKATI

Protestne stavke španskih delavcev

Proteste je sprožil 5. kongres uradnih Francovih sindikatov

BARCELONA, 12. — Danes se je začel v Madridu 5. kongres španskih uradnih sindikatov. Dogodek je sprožil ostro reakcijo ilegalnih španskih sindikalnih organizacij, ki smatrajo uradne sindikate za slepo orodje v rokah Francovega režima ter zato kot protidelavske organizacije.

Protest sta izrazili predvsem dve ilegalni sindikalni organizaciji, in sicer «Confederation general de trabajo» (Generalna konfederacija dela) in socialistična «Union sindical obrera» (Delavska sindikalna zveza). Obe organizaciji sta podpisali skupno izjavo, ki sta jo poslali tisku in v kateri zahtevata, naj mednarodne sindikalne organizacije demokratičnih držav zavzamejo odklonilno stališče do španskih uradnih sindikatov. Obe organizaciji zahtevata od organizacij drugih držav tradicionalno solidarnost, ker samo ilegalne sindikalne organizacije predstavljajo resnično delavsko gibanje.

V dokumentu se obsoja madridski kongres kot protidelavski in protidemokratičen. Nadalje se žigosa val divje gonje proti delavskemu gibanju v Španiji.

V manifestu, ki je bil poslan tudi raznim sindikalnim organizacijam drugih držav, se zahteva naj te nastopijo na mednarodnih organizacijah sindikalnega gibanja, ki naj bi morali obsoditi zatiranje delavskega gibanja v Španiji.

V dokumentu obeh sindikalnih organizacij se zahteva tudi osvoboditev oseb, ki so priprte zaradi svojega političnega ali sindikalnega prepričanja.

Španska mladinska gibanja so medtem pozvala delavce, naj stavkajo 24 ur. Ne ve se še točno, koliko delavcev je odgovorilo na ta poziv. Gotovo je, da je posebno v Barceloni in Kataloniji stavkalo vsaj četrt ure 40.000 delavcev. S tem so delavci hoteli dokazati svojo solidarnost z ilegalnimi sindikati ter so vsaj deloma odgovorili na poziv mladinskih organizacij.

Na drugi strani pa so mladinci in posebno študenti šli v sprevodih po mestnih ulicah v Barceloni. V središču mesta je prišlo do izgredov, ki so blokirali promet za nekaj ur. Do pravcatih spopadov s policijo ni prišlo. V kolikor je znano ni policija aretirala nikogar.

SAN LUIS, 12. — Novi argentinski predsednik, Hector Campora je izjavil, da se bo bivši predsednik Peron za stalno naselil v Argentini po ustanovitvi nove vlade.

ZMAGA

Ženska je zavzela še eno tradicionalno moško trdnjavo, v kateri se je atavičen moški ponos krčevito branil: bikoborbo. Bitko je zmagalo 25-letno ljubko in svetlolaso dekle Angelita Hernandez, kateri je madridsko sodišče priznalo pravico, da se v areni spopade z bikom.

«To ni le moja osebna zmaga — je izjavila ljubka Angelita — pač pa je zmaga ženskega gibanja». Dekle se je že spopadlo z biki v južnoameriških arenah, kjer imajo bikoborke iste pravice kot bikoborci, vsekakor pa je dober del španskih ljubiteljev tradicionalne bikoborbe ogorčen nad odločitvijo madridskega sodišča. Tudi v španskem parlamentu se je razvila precej ostra debata o tem vprašanju in tradicionalisti so zlasti poudarili nevarnost, da se stara umetnost bikoborbe spremeni v cirkus za turiste.

«Bikoborba je posel za moške — je poudaril star ljubitelj tega športa in pribil — mi ne potrebujemo svetlolasih deklet s provokantnimi prsmi, vsaj v areni ne». Angelita pa je kljub odporu izvojevala še eno zmago: njeni «alternativi» (gre za neke vrste diplomsko ekshibicijo mladega bikoborca) bo prisostvoval kralj španskih aren Manuel Benitez, ki so mu nadeli vzdevek «El Cordobez».

NAIVNOST

Policijski agenti v Cincinnatiju so aretirali 20 mladeničev, ki so organizirali «marijuana party» v svojem stanovanju. Ko je policija vdrla v stanovanje je bila veselica na višku: nekateri so kadili opojne cigarete, drugi so kuhali čaj z marijuano, tretji so z mamilom pripravljali puding, nekateri pa so metali marijuano v ogenj, ki je opojno prasketal na ognjišču. Osladen dim mamila se je razširil po vsej četrti in priklical pozornost policistov, ki so kmalu «izvohali» kadilnico.

kako dobiti avto R5 v dar in imeti bolj elegantnega moža

Pridi k nam. Čakajo te velike pomladne in poletne novosti za tvojega moža. Lahen gabarden, klasična eleganca wallesa, oknasti vzorci, blazerji.
In potem še jeans, bombaž, svila. Moda belega. Toliko, toliko reči, da narediš iz tvojega soproga moža, ki ti bo všeč od nog do glave.
Zakaj ne tudi s popolnoma novim avtom: z zelo simpatičnim Renaultom 5TL, ki ga lahko dobiš s tem, da izpolniš listek ter ga vržeš v poseben nabiralnik, ki je v veleblagovnici.
Pridi nas obiskat. Od 26. marca do 16. junija bo za dobitek dvanajst Renaultov 5TL po eden vsak teden. Mar hočeš izgubiti priložnost, da ga bo vozil tako eleganten mož?

coin moda za moške